

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра європейського права

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИКА СУДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський рівень)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма – «Міжнародне право»

Факультет міжнародних відносин

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика Суду Європейського Союзу у сфері авторського права» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 293 «Міжнародне право» факультету міжнародних відносин. Львівський національний університет імені Івана Франка.
Львів, 2023. 56 с.

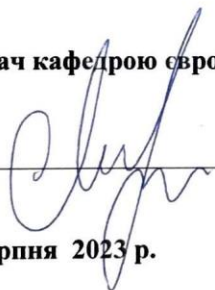
Розробники:

Сорока Наталія Євгенівна, к. ю. н, доц., доцент кафедри європейського права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри європейського права

Протокол № 1 від “30” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри європейського права

(д.ю.н., проф. Микієвич М. М.)

“30” серпня 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика Суду Європейського Союзу у сфері авторського права» розроблена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальністю: 293-«Міжнародне право» галузі знань – 29 «Міжнародні відносини».

Найменування Показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 29 міжнародні відносини <hr/> (шифр, назва)	Нормативна (за вибором студента)	
Модулів – 2	Напрямок 293 <hr/> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування) Міжнародне право	Другий, третій	-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин – 150		4-й, 5-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3.2	Освітньо- кваліфікаційний рівень: Бакалавр	32 год.	16 год.
		<i>Семінарські заняття</i>	
		16 год	16 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		42 год	28 год.
Вид контролю: заліки			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи професійних знань щодо закономірностей та особливостей функціонування Суду Європейського Союзу (далі – Суду ЄС) в галузі авторського права й суміжних прав, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою тлумачення Судом ЄС норм права ЄС

Завдання навчальної дисципліни:

дослідження завдань та функцій Суду ЄС у сфері авторського права;
характеристика правової природи рішень Суду ЄС з авторського права;
розкриття суті тлумачень Суду ЄС у сфері правової охорони окремих інститутів авторського права;

дослідження прецедентного права Суду ЄС щодо окремих видів використання твору (відтворення, розповсюдження, публічне сповіщення);

виокремлення проблемних аспектів дотримання балансу прав інтелектуальної власності та фундаментальних прав і свобод у практиці Суду ЄС;

розкриття значення практики Суду ЄС в контексті імплементації Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, майбутнім вступом України до Європейського Союзу та формування Вищого Суду з питань інтелектуальної власності

Загальні компетентності (ЗК):

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

знання і розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності;

здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях;

здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його постійного розвитку, дотримуватися принципу верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології; дотримуватися вимог онлайн-безпеки.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

здатність відстоювати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів;

уміння опрацьовувати міжнародні документи: договори, акти міжнародних організацій, рішення міжнародних судових органів, зокрема Суду ЄС, аналізувати їх зміст і юридичну природу;

володіти знаннями про особливості застосування європейського права та практики Суду ЄС, зумовлені статусом України як кандидата у члени ЄС;

здатність аналізувати договірний та інституційний механізм правового регулювання європейської інтеграції, вміння аналізувати практику рішень Суду ЄС та національних судів держав-членів;

здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи у національній правовій системі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні знати:**

базові засади функціонування Суду ЄС як єдиного органу, уповноваженого офіційно тлумачити право ЄС;

про правові аспекти діяльності Суду ЄС, цінності, принципи, напрями, сфери;

про правову природу преюдиційних рішень Суду ЄС з авторського права;

про засадничі концепції у сфері захисту авторського права, розроблені Судом ЄС;

про основні рішення Суду ЄС щодо окремих видів використання творів, винятків і обмежень;

про проблеми дотримання балансу прав інтелектуальної власності та фундаментальних прав і свобод у практиці Суду ЄС;

застосовувати компаративний підхід при аналізі преюдиційних рішень Суду ЄС та практики ЄСПЛ у сфері авторського права.

У процесі вивчення початкової дисципліни студенти **повинні вміти:**

виражати свої пропозиції щодо подальших кроків України в імплементації стандартів ЄС у сфері авторського права в національне законодавство;

орієнтуватися в основних рішеннях Суду ЄС у сфері авторського права, використовувати отримані знання на практиці в своїй роботі;

оцінювати стан відповідності національного законодавства у сфері авторського права стандартам Європейського Союзу;

орієнтуватися у фаховій рекомендованій літературі та опрацьовувати міжнародно-правові акти та національне законодавство.

Програмні результати навчання (ПРН):

проводити збір та аналіз матеріалів з різних джерел;

формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

використовувати практику Суду ЄС, ЄСПЛ, інших міжнародних судових та арбітражних органів, теоретичні знання з міжнародного і національного права для обґрунтування і захисту власної позиції, захисту інтересів клієнта та в інших професійних сферах;

застосовувати набуті знання та уміння при вирішенні практичних завдань.

Навчальна дисципліна «Практика Суду Європейського Союзу у сфері авторського права» знаходиться в тісному зв'язку з навчальними дисциплінами: «Міжнародне публічне право», «Право міжнародних організацій», «Право Європейського Союзу», «Право інтелектуальної власності»; «Україна – суб'єкт міжнародного права», «Міжнародна правотворчість», «Міжнародно-правовий захист прав людини».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема № 1. Міжнародно-правові механізми охорони авторського права й суміжних прав (2 год.)

Сутність, генеза та перспективи розвитку інституту авторського права.

Авторське право в об'єктивному і суб'єктивному розумінні, основні характеристики авторського права.

Зв'язки авторського права з іншими правовими дисциплінами.

Континентальна (*droit d'auteur*) та англосаксонська (*copyright*) концепції авторського права.

Перспективи розвитку авторського права.

Особливості регулювання міжнародно-правового регулювання авторського права в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).

Міжнародні договори у галузі авторського права й суміжних прав у рамках ВОІВ.

Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів – перший міжнародний документ у сфері авторського права.

Внесок ЮНЕСКО, МОП та інших спеціалізованих установ ООН у міжнародно-правову охорону авторського права.

Міжнародні механізми охорони торговельних аспектів прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ).

Охорона авторського права та суміжних прав за угодою TRIPS.

Тема № 2. Особливості регулювання авторського права в Європейському Союзі (4 год.)

I. Інституційний механізм захисту авторського права в Європейському Союзі. Посилення охорони права інтелектуальної власності з реформою інституційної структури ЄС за Лісабонським договором. Роль Європейського Парламенту, Європейської Ради, Ради Європейського Союзу, Суду ЄС у царині охорони інтелектуальної власності.

Ключова роль Європейської Комісії у правовому регулюванні авторського права

(опублікування зелених та білих книг, робочих доповідей, повідомлень, меморандумів, підготовка проектів директив, звіти перед Європейським Парламентом, Радою та Економічно-соціальним комітетом про результати дії директив, їх імплементацію в національні законодавств, звернення до Суду ЄС у разі невиконання державами-членами зобов'язань з повної, своєчасної та коректної імплементації, створення спеціалізованих установ, консультативна, координаційна робота).

Дорадчі органи ЄС як виразники інтересів громадянського суспільства в питаннях охорони авторського права.

Основні напрямки діяльності Офісу інтелектуальної власності Європейського Союзу (*European Union Intellectual Property Office (EUIPO)*) – спеціалізованої децентралізованої агенції Європейського Союзу у сфері захисту інтелектуальної власності. Меморандум про співпрацю EUIPO з Європейською обсерваторією протидії порушенням прав інтелектуальної власності (*European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights*).

II. Особливості формування джерел авторського права Європейського Союзу.

Акти первинного права, що посідають найвище ієрархічне місце серед інших джерел права ЄС, а саме: Договір про заснування Європейського Співтовариства (в редакції Лісабонського договору – Договір про функціонування Європейського Союзу), Договір про Європейський Союз, а також Хартія основних прав Європейського Союзу. Розширення компетенції ЄС у сфері інтелектуальної власності з набранням чинності Лісабонським договором 1 грудня 2009 року.

Акти вторинного права – директиви Європейського Парламенту та Ради як основне джерело права ЄС у сфері авторського права й суміжних прав. Директива Ради від 14 травня 1991 року про правову охорону комп'ютерних програм (91/250/ЄЕС) як перший акт гармонізації законодавств держав-членів у сфері авторського права.

Директива ЄП та Ради від 22 травня 2001 року про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав в інформаційному суспільстві (2001/29/ЄС) – попередник Європейського кодексу авторського права. Основна характеристика директиви: поширення гармонізації на весь обсяг *acquis*, а не лише на окремі види прав, розвиток положень угоди ТРІПС щодо дозволених винятків та обмежень, встановлення ідентичних правових підходів до регулювання авторського права і суміжних прав у цифровому середовищі.

Новий рівень правової охорони авторського права та суміжних прав у Європейському Союзі після прийняття Директиви (ЄС) 2019/790 ЄП та Ради від 17 квітня 2019 року про авторське право і суміжні права в рамках єдиного цифрового ринку.

Міжнародні договори, принципи права, правові звичаї як джерела права ЄС у сфері

інтелектуальної власності.

Тема № 3. Місце практики Суду ЄС у формуванні європейських стандартів захисту авторського права (2 год.)

I. Місце практики Суду ЄС в системі джерел авторського права

Історія створення Суду ЄС, основні напрямки діяльності. Організаційні засади діяльності Суду ЄС, характерні відмінності від національних та міжнародних судових органів. Правові основи діяльності Суду Європейського Союзу: Договір про Європейський Союз, Договір про функціонування ЄС, Статут Суду ЄС, Регламент Суду ЄС. Склад суду.

Суд ЄС як єдиний орган, уповноважений офіційно тлумачити право ЄС. Роль Суду ЄС у забезпеченні функціонування єдиного правопорядку на теренах Європейського Союзу, забезпечення взаємодії права Європейського Союзу з правовими системами держав-членів

Статус та функції генеральних адвокатів (*Advocates General – A.G.*) при преюдиційному розгляді справ. Основні завдання генеральних адвокатів: дослідження матеріалів справи, аналіз судової практики, підготовка незалежних неупереджених правових позицій (*independent and impartial opinions*)

Нормотворчий етап діяльності Суду ЄС упродовж 1957-1991 рр. від заснування Європейського Економічного Співтовариства до прийняття перших директив у сфері авторського права: вирішення конфлікту між потребами спільного ринку та правами інтелектуальної власності, формулювання доктринальних принципів «специфічного предмета охорони», «вичерпання прав», «міжнародного вичерпання прав».

Правозастосовчий етап діяльності Суду ЄС від 1991 р. від початку гармонізації та прийняття перших директив дотепер. Процедура преюдиційного розгляду у відповідь на запити національних судів. Суттєве зростання судової практики після прийняття директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав в інформаційному суспільстві (широке формулювання щодо винятків, обмежень, засобів захисту технологічних заходів, значна кількість питань залишена на розгляд національних органів).

Тема № 4. Практика Суду ЄС до початку гармонізації законодавств держав-членів у сфері з авторського права (2 год.)

Діяльність Суду ЄС упродовж перших десятиліть існування Європейського Союзу та її значення у формуванні засадничих принципів ЄС у царині авторського права.

Конфлікт між правом інтелектуальної власності та вільним рухом товарів і послуг: територіальний характер прав інтелектуальної власності; чутливість авторського права до національних культурних і правових традицій держав членів; відмінності у національному регулюванні; перешкоди функціонуванню спільного ринку та свободі конкуренції; конфлікт

з цілями і завданнями ЄЕС.

Перше рішення Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності стосовно промислової власності – справа *Consten and Grundig* (Cases 56/64 and 58/64): в цілях захисту промислової та комерційної власності можливо відступити від фундаментальних принципів права Європейського Союзу, таких як вільний рух товарів та вільна конкуренція. Справи *Deutsche Grammophon* (Case 78/70) і *GEMA* (Cases 55/80 and 57/80) стосовно суміжних прав і авторського права.

Дихотомія права інтелектуальної власності: *існування* прав регулюється нормами національних законодавств, дозволяє державам-членам самостійно встановлювати об'єкти охорони vs *здійснення* прав знаходиться в площині застосування права Європейського Союзу, держави-члени не можуть регламентувати рух об'єктів інтелектуальної власності на території ЄС (справа *Magill* Cases C-241/91 P, C-242/91 P).

Визначення «специфічного предмета охорони» для авторського права у практиці Суду ЄС: справи *Coditel* (Case 62/79), *RTE* (Case T-69/89), *Music Vertrieb* (Cases 55/80 and 57/80), *Coditel I* (Case 62/79), *Phil Collins* (Cases C-92/92, C-326/92).

Доктрина вичерпання прав інтелектуальної власності. Принцип *комунітарного «вичерпання прав»*: правовласник в момент першого введення об'єкта в комерційний оборот шляхом продажу в ЄС втрачає право на контроль за його подальшим розповсюдженням (справи *Deutsche Grammophon* (Case 78/70), *GEMA* (Cases 55/80, 57/80), *Metronome* (Case 158/86)).

Тема № 5. Правова природа преюдиційних рішень Суду ЄС, етапи судового розгляду (4 год.)

I. Основні характеристики преюдиційних рішень Суду ЄС

Прецедентний характер рішень Суду ЄС, приналежність до джерел права Європейського Союзу, нормативність (юридична обов'язковість), остаточність.

Класифікація преюдиційних рішень Суду ЄС з авторського права: формування Судом ЄС понятійного апарату (право на відтворення, публічне сповіщення, справедлива винагорода); визначення обсягу правової охорони (бази даних, комп'ютерні програми); тлумачення положень директив та роз'яснення щодо їх застосування (переважна більшість рішень Суду ЄС); розмежування юрисдикції національного права та права ЄС.

Тлумачення правових норм Судом ЄС. Подвійна функція правового тлумачення: встановлення змісту правових норм та розкриття їх внутрішньої суті. Мета тлумачення правових норм Судом ЄС: забезпечення однакового застосування норм права ЄС, дотримання принципів права ЄС усіма суб'єктами, прийняття шляхом тлумачення нових правових норм. Способи правового тлумачення: буквальний, системний, історичний,

контекстуальний, цільовий.

Пришвидшена та спрощена процедури преюдиційного розгляду.

II. Вимоги до преюдиційних запитів національних судів (критерії прийнятності)

- преюдиційний запит повинен скеровуватися в рамках конкретної справи та бути чітко й безпосередньо з нею пов'язаним
- запит не повинен носити абстрактний характер
- запит повинен стосуватися питання, що не було предметом преюдиційного розгляду, та Суд ЄС не приймав раніше рішення з цього питання
- додаткова умова прийнятності – істотне значення для вирішення спору в межах національної юрисдикції

Презумпція відповідності преюдиційних запитів (*presumption of relevance*). Суд ЄС може відмовити в розгляді запитів щодо питань, що не стосуються права ЄС; щодо питань, що сформульовані надто загально; щодо питань неправового характеру; якщо отримані роз'яснення не допоможуть вирішити спір по суті; якщо питання сформульовані нечітко або не містять достатньо інформації для розуміння і підготовки відповіді; якщо насправді не існує судового процесу і сторони зловживають правом.

Національні суди не зобов'язані скеровувати преюдиційні запити до Суду ЄС за наявності певних умов:

- обставини конкретної справи, за яких відповідь на преюдиційний запит не здатна в істотний спосіб ані змінити суті справи, ані вплинути на наслідки для сторін;
- "*acte éclairé*" (від фр. "вже роз'яснений акт"), коли Суд ЄС вже давав відповідь на аналогічні запитання;
- "*acte claire*" (від фр. – "чіткий/зрозумілий акт"), коли норма права є очевидною та не потребує роз'яснення.

III. Етапи преюдиційного розгляду справи в суді ЄС

Скерування преюдиційного запиту національним судом ⇒ переклад запиту офіційними мовами Європейського Союзу ⇒ опублікування запитань преюдиційного запиту в Official Journal of the European Union ⇒ повідомлення сторін спору, держав-членів, органів та інститутів ЄС, держав ЄЕП та ЄАВТ ⇒ письмові пояснення сторін, держав-членів, Європейської Комісії ⇒ вирішення питання підготовчих заходів, складу суду, доцільності усного розгляду.

Факультативна стадія усного розгляду справи: умови призначення усного розгляду Судом ЄС, учасники, мова розгляду, строки.

Висновок (*opinion of the Advocate General*) генерального адвоката як невід'ємний елемент преюдиційного розгляду.

Обговорення справи колегією суддів в нарадчій кімнаті (*deliberation by the judges*).

Завершальна стадія – винесення рішення Судом ЄС.

Тема № 6. Структура преюдиційних рішень Суду ЄС (2 год.)

Основні елементи преюдиційного рішення Суду ЄС: вступна та основна частини, висновки Суду ЄС.

Елементи вступної частини преюдиційного рішення Суду ЄС, обов'язкові реквізити: найменування суду, судова палата, дата, суть предмета спору, № справи, суб'єкт скерування преюдиційного запиту, найменування сторін, склад суду, посилання на письмову процедуру та усне слухання, зауваження/заперечення сторін та інших учасників процесу (урядів держав-членів, Європейська Комісія), дата висновку генерального адвоката.

Основна частина преюдиційного рішення Суду ЄС. Обов'язкове посилання на статті директив, щодо яких виноситься преюдиційне рішення. Виклад суті предмета спору між сторонами. Детальний опис правових підстав (*Legal background / legal context*) та аналіз норм права ЄС та національного права є невід'ємним елементом преюдиційного рішення. Короткий виклад обставин справи та результатів розгляду спору національними судовими органами, питання преюдиційного запиту (*the main proceedings and the questions referred for a preliminary ruling/the dispute in the main proceedings and the questions referred for a preliminary ruling*).

Розгляд Судом ЄС питань преюдиційного запиту (*the questions referred/Consideration of the questions referred*). Факультативні елементи преюдиційного рішення: висновки Суду щодо прийнятності преюдиційного запиту (*admissibility*) та попередні зауваги (*preliminary observations/introductory remarks*).

Безпосередній виклад позиції Суду (*merits/substance*).

Свобода розсуду Суду ЄС при розгляді преюдиційних запитів: Суд ЄС не зв'язаний формулюваннями преюдиційного запиту національного суду, він може змінювати порядок розгляду питань, об'єднувати запитання, відступати від тексту запиту національного суду та формулювати запитання, як вважатиме за доцільне.

За змістом відповіді Суду ЄС можна поділити на такі, що стосуються

- визначення понять (правової кваліфікації),
- оцінки норм національного права з позиції права ЄС
- прямого тлумачення норм права ЄС

Заклучна частина преюдиційного рішення Суду ЄС – розподіл витрат, висновки Суду (*on those grounds, the Court/Chamber hereby rules/rules as follows*), підписи, мова.

Тема № 7. Концепція твору та критерії охороноздатності у практиці Суду ЄС

(4 год.)

Визначення критеріїв правової охорони окремих об'єктів авторського права директивами ЄС: комп'ютерні програми, бази даних та фотографічні твори. Відсутність єдиних підходів.

Розробка кумулятивних критеріїв правової охорони для всіх об'єктів авторського права у практиці Суду ЄС.

Критерій оригінальності стосовно змісту «твору»: твір є власним інтелектуальним творінням автора; відображає його особистість; оригінальність твору проявляється у вільних творчих рішеннях автора; автор виражає свої творчі ідеї в оригінальний спосіб, тим самим досягається результат у вигляді твору як власного інтелектуального творіння.

Вимоги щодо форма вираження «твору»: авторське право НЕ поширюється на ідеї, принципи, методи, концепти; твір повинен мати таку форму вираження, що ідентифікує його з достатньою точністю і об'єктивністю; чітка й об'єктивна форма вираження дозволяє уникнути суб'єктивності в процесі ідентифікації.

Початок формування європейської концепції охоронюваного твору у практиці Суду ЄС. Поширення критерію власного інтелектуального творіння автора на всі об'єкти авторського права Справа *Infopaq* (Case C-5/08).

Справа *Painer* (Case C-145/10) та проблеми визначення обсягів правової охорони портретних фотографій. Запровадження нових критеріїв вираження особистості автора, особистого відбитку (*personal touch*), вільного творчого вибору (*free creative choices*).

Встановлення Судом ЄС вимог щодо форми вираження твору у справі *Levola* (Case C-310/17).

Застосування критеріїв правової охорони до різних об'єктів: трансляцій футбольних матчів (справа *FAPL Joined Cases C-403/08 and C-429/08*), графічного інтерфейсу користувача (справа *Softwarové Case C-393/09*), функціональності комп'ютерної програми та мова програмування (справа *SAS Case C-406/10*), баз даних (справа *Football Dataco Case C-604/10*), військовий звітів (справа *Funke Medien Case C-469/17*), моделей одягу (справа *Cofemel Case C-683/17*), форм складних велосипедів (справа *Brompton Bicycle Case C-833/18*).

Тема № 8. Практика Суду ЄС щодо права на відтворення (2 год.)

Визначення права на відтворення за ст. 2 Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві.

Формування концепції права на відтворення (*reproduction right*) у практиці Суду ЄС. Основні риси концепції Суду ЄС: поняття відтворення слід розуміти в широкому сенсі як виключне право автора дозволяти чи забороняти будь-які види відтворення своїх творів.

Часткове відтворення: частини твору підлягають правовій охороні, якщо вони містять елементи, котрі є вираженням інтелектуальної творчості автора.

Превентивний характер права на відтворення: будь-яке відтворення твору третьою особою вимагає попереднього дозволу автора.

Право на відтворення окремих об'єктів авторського права: уривків газетних статей (справа *Infopaq Case C-5/08*), тимчасових послідовних фрагментів творів у пам'яті супутникового декодера (справа *FAPL Joined Cases C-403/08 and C-429/08*) короткочасних звукових зразків фонограм (справа *Pelham Case C-476/17*).

Проблемні аспекти відтворення «недоступних» книг (*out-of-print books/livres indisponibles*) у цифровому форматі та імпліцитної згоди автора за справою *Soulier and Dore* (Case C-301/15).

Тема № 9. Право на розповсюдження у практиці Суду ЄС (2 год.)

Практика Суду ЄС стосовно права на розповсюдження за ст. 4 Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві. Зв'язок зі ст. 6 (1) Договору ВОІВ про авторське право та ст. 8 і 12 Договору про виконання і фонограми.

Основні риси концепції права на розповсюдження (*distribution right*) за практикою Суду ЄС. Поняття розповсюдження як автономна концепція права ЄС. Характерна особливість права на розповсюдження – тісний зв'язок з переходом права власності, найчастіше з продажем. Безпосередній зв'язок з матеріальними об'єктами, в яких зафіксовано твір чи копія.

Умови вичерпання права на розповсюдження: розміщення оригіналу чи копій твору на ринку правовласником або за його згодою; розміщення твору на ринку ЄС.

Особливості застосування права на розповсюдження та вичерпання цього права у практиці Суду ЄС. Висновок Суду ЄС про виникнення права на розповсюдження виключно у разі передачі права власності (справа *Peek & Cloppenburg Case C-456/06*).

Особливості здійснення права на розповсюдження при транскордонних продажах, проблема кримінальної відповідальності за порушення права на розповсюдження в окремих юрисдикціях (справа *Donner Case C-5/11*). Заборона таргетованої реклами як різновиду порушення права на розповсюдження (справа *Dimensione Case C-516/13*). Розповсюдження репродукцій творів на різних носіях, проблема вичерпання права на розповсюдження (справа *Pictoright Case C-419/13*).

Тема № 10. Концепція права на публічне сповіщення у практиці Суду ЄС (4 год.)

Визначення публічного сповіщення (*communication to the public*) за ст. 3 Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у

інформаційному суспільстві.

I. Формування концепції сповіщення публіці практикою Суду ЄС. Наявність двох кумулятивних критеріїв (*cumulative criteria*): акт сповіщення як такий та публіка.

Кваліфікуючі ознаки сповіщення (*communication*):

- будь-які способи передачі охоронюваних творів незалежно від використаних засобів чи технічних процесів;
- достатньо, аби будь-яка особа могла мати доступ до твору з місця та в момент, вибрані нею, незалежно від того, чи вона цією можливістю фактично скористалася;
- ключова роль особи, що здійснює сповіщення в цілях надання доступу публіці до охоронюваних творів (не просто не технічний посередник)

Кваліфікуючі ознаки публіки (*a public*)

- невизначена кількість потенційних реципієнтів (глядачів, слухачів), котрі можуть одночасно чи послідовно отримувати доступ до твору;
- наявність мінімального порогу (*de minimis threshold*): сповіщення не поширюється на надто дрібні чи незначні групи осіб;
- публіка повинна бути «новою», тобто такою, що не була врахована правовласником при наданні дозволу на первинне сповіщення

Розробка Судом ЄС додаткових критеріїв: прибутковий характер сповіщення, отримання конкурентних переваг, сприйнятливість публіки.

Початок формування концепції публічного сповіщення в практиці Суду ЄС. Справа *SGAE Case C-306/05*, висновок Суду ЄС щодо сповіщення творів через телевізори в номерах готелів.

Відмінність публічного сповіщення від публічного виконання, справа *Circul Globus Case C-283/10*.

II. Публічне сповіщення у різних сферах надання послуг.

Прямі трансляції футбольних матчів в громадських закладах як акт публічного сповіщення справа (справа *FAPL Joined Cases C-403/08 and C-429/08*).

Сповіщення музичних і музично-літературних творів у кафе-ресторанах (справа *Sociedade Portuguesa Case C-151/15*).

Безкоштовне поширення фонограм у стоматологічній клініці: проблеми кваліфікації, критерії мінімального порогу, прибуткового характеру сповіщення, сприйнятливості публіки (справа *Del Corso Case C-135/10*).

Сповіщення творів у спа-закладах за матеріалами справи *OSA Case C-351/12*.

Трансляції телевізійних програм в реабілітаційних центрах як акт публічного

сповіщення (справа *Reha Training Case C-117/15*).

Тема № 11. Сучасні тенденції прецедентного права ЄС у сфері публічного сповіщення (4 год.)

Вплив нових форм та технічних засобів на концепцію публічного сповіщення за практикою Суду ЄС

Сповіщення творів за допомогою потокового мовлення як акт публічного сповіщення (*live streaming*) за матеріалами справи *ITV Broadcasting Case C-607/11*.

Сповіщення шляхом розміщення посилань (*clickable links*): проблеми кваліфікації, релевантні фактори (справа *Svensson Case C-466/12*).

Сповіщення творів за допомогою інкорпорованих посилань (*framing/inline linking*) за матеріалами справи *BestWater Case C-348/13*.

Розміщення гіперпосилань (*hyperlinks*) з комерційною метою без згоди правовласника: висновки Суду ЄС у справі *Sanoma Case C-160/15*.

Публічне сповіщення через онлайн платформу обміну (*online sharing platform*): проблеми піратських гаваней за рішенням Суду ЄС у справі *Ziggo Case C-610/15*

Публічне сповіщення за допомогою хмарних сервісів (*cloud computing service*) за матеріалам справи *VCAST Limited Case C-265/16*.

Висновок Суду ЄС щодо поширення на новому веб-сайті творів, попередньо розміщених на іншому веб-сайті за згодою правовласника (справа *Dirk Renckhof Case C-161/17*)

Фактори, що беруться до уваги при оцінці актів сповіщення: одержання конкурентних переваг, наявність комерційної мети, правомірність оприлюднення тощо.

Змістовий модуль 2.

Тема № 1. Винятки та обмеження з авторського права й суміжних прав (4 год.)

I. Загальна характеристика винятків та обмежень з авторського права й суміжних прав за ст. 5 Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві.

Винятки і обмеження з авторського права і суміжних прав (*exceptions and limitations*)

- система винятків і обмежень як автономна концепція права ЄС
- відступ від загального принципу обов'язковості згоди автора (правовласника)
- забезпечення загальних конституційних цінностей, пошук балансу між захистом інтересів авторів і правами користувачів
- правова визначеність vs виправдана гнучкість
- «триступеневий тест» за ст. 9 (2) Бернської конвенції та ст. 5 (5) директиви 2001/29/ЄС

- необхідність узгодженого застосування винятків державами-членами
- гармонізовані не повністю → важливість тлумачень Суду ЄС
- винятки слід тлумачити вузько (*strictly*)
- концепція ефективності/доцільності винятків і відповідності поставленій меті
- винятки обов'язкові (ст. 5(1)) та факультативні (ст. 5(2), 5(3))
- у певних випадках передбачена справедлива компенсація для авторів

Тлумачення винятків через призму дотримання прав людини, зближення з практикою ЄСПЛ

II. Роз'яснення Суду ЄС щодо застосування обов'язкового винятку на дії з тимчасового відтворення за ст. 5 (1) Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві.

Закріпленням Судом ЄС умов застосування обов'язкового винятку з права на відтворення винятку за матеріалами справ Справи *Infopaq I, II Cases C-5/08 and C-302/10*.

Аналіз Судом дій з відтворення в пам'яті супутникового декодера як таких, що можуть здійснюватися без згоди правовласників за справою *FAPL Joined Cases C-403/08 and C-429/08*.

On-screen copies і *cached copies*, створені кінцевим користувачем у процесі перегляду веб-сайту, як сфера застосування обов'язкового винятку на дії з тимчасового відтворення за справою *Newspaper Licensing Case C 360/13*.

Тема № 2. Факультативні винятки з авторського права й суміжних прав (4 год.)

Практика Суду ЄС щодо факультативних винятків з права на відтворення за ст. 5 (2) Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві.

Факультативні винятки з прав на відтворення та публічне сповіщення за ст. 5 (3) Директиви 2001/29/ЄС.

Вільне використання творів в інтересах громадської безпеки та з метою цитування за матеріалами справи *Painer Case C-145/10*.

Вільне використання творів із метою пародії, розробка Судом ЄС концепції пародії у справі *Deckmyn Case C-201/13*.

Використання творів для досліджень чи навчання за матеріалами справи *Ulmer Case Case C-117/13*. Оцифрування фондів бібліотеками, надання доступу до творів через термінали.

Використання творів із метою наочності для освітніх потреб за ст. 5(3)(а) директиви 2001/29/ЄС та справою *Dirk Renckhoff Case Case C-161/17*.

Відтворення охоронюваних творів для приватного копіювання за матеріалами справи

VCAST Limited Case C-265/16.

Розробка Судом ЄС концепції цитування (*quotation*), «діалог» користувача з охоронюваним твором, критерій впізнаваності за справою *Pelham Case C-476/17.*

Тлумачення винятків через призму дотримання прав людини, зближення з практикою ЄСПЛ.

Права людини у світлі положень Хартії основних прав ЄС та ЄКПЛ.

Тема № 3. Порухення прав інтелектуальної власності в мережі інтернет (4 год.)

Поняття «інформаційної послуги», види інформаційних послуг (електронна комерція, розміщення контенту онлайн, засоби пошуку та зберігання даних, передача інформації через комунікаційні мережі, зберігання даних).

Види посередницьких послуг за Директивою 2000/31/ЄС про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку: суто посередництво (*mere conduit*); кешування (*caching*); зберігання даних або хостингу (*hosting*).

Обмеження/звільнення від відповідальності посередників послуг за ст. 12-14 Директиви 2000/31/ЄС.

Неприпустимість загального обов'язку відслідковувати (*no general obligation to monitor*) за ст. 15 Директиви 2000/31/ЄС.

Санкції та засоби правового захисту за ст. 8 Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав у інформаційному суспільстві.

II. Практика Суду ЄС щодо відповідальності посередників за порушення прав інтелектуальної власності у справах про торговельні марки.

Звільнення від відповідальності постачальника рекламно-пошукових послуг у справах про торговельні марки за матеріалами справи *Google France v Louis Vuitton Joined cases C-236/08 to C-238/08.*

Діяльність оператора інтернет-маркету: підстави звільнення від відповідальності, застосування судових заборон за справою *L'Oréal v eBay Case C-324/09.*

Відповідальність постачальника послуг інтернет: встановлення системи фільтрування і блокування трафіку, неприпустимість загального моніторингу згідно зі ст. 15(1) директиви 2000/31/ЄС (справа *Scarlet Extended Case C-70/10.*)

Діяльність оператора соціальної онлайн платформи як різновид послуг хостингу, заборона загального моніторингу згідно зі ст. 15(1) директиви 2000/31/ЄС (справа *SABAM v Netlog Case C-360/10.*)

Концепція посередника за ст. 8(3) директиви 2001/29/ЄС, надання доступу до охоронюваних творів на веб-сайті без згоди правовласника за справою *UPC Telekabel Case C-314/12.*

Кваліфікація провайдерів доступу як посередників за директивою 2001/29/ЄС, розголошення даних інтернет-трафіку на запит третіх осіб з метою пред'явлення позовів про порушення авторського права за справою *Tele2 Telecommunication Case C-557/07*.

Відмінність послуг «просто посередник» (*mere conduit*) від хостингу (*hosting*), звільнення оператора від відповідальності, відшкодування збитків за матеріалами справи *Tobias Mc Fadden Case C-484/14*.

Конфіденційність електронних повідомлень, проблеми розголошення персональних даних у рамках цивільного провадження за справою *Promusicae Case C-275/06*.

Проблема витребування доказу у справах про порушення прав інтелектуальної власності, право на повагу до приватного життя за матеріалами справи *Bastei Lübbe Case C-149/17*.

Тема № 4. Проблема дотримання балансу між правами інтелектуальної власності та фундаментальними правами і свободами (2 год.)

Загальна характеристика Хартії основних прав Європейського Союзу. Конфлікт між правом інтелектуальної власності (ч. 2 ст. 17) та іншими фундаментальними правами: повага до приватного життя (ст. 7), захист персональних даних (ст. 8), свобода висловлювання та інформації (ст. 11), свобода науки і мистецтв (ст. 13), право на освіту (ст. 14), свобода підприємництва (ст. 16), право на ефективний захист та справедливий суд (ст. 47).

Встановлення системи фільтрування інформації у контексті дотримання балансу авторського права та інших основоположних прав за справою *Scarlet Extended Case C-70/10*.

Авторське право vs захист персональних даних і свобода інформації за матеріалами справи *SABAM v Netlog Case C-360/10*.

Право на захист персональних даних у системі основних прав і свобод, справи *Promusicae Case C-275/06* та *Tele2 Telecommunication Case C-557/07*.

Проблема дотримання основних прав і свобод при винесенні судової заборони за справою *UPC Telekabel Case C-314/12*.

Захист інтернет-з'єднання паролем як засіб виконання судової заборони з дотриманням основоположних прав і свобод, проблема пошуку балансу прав за справою *Tobias Mc Fadden Case C-484/14*.

Захист авторського права у світлі права на повагу до приватного і сімейного життя за матеріалами справи *Bastei Lübbe Case C-149/17*.

Тема № 5. Порівняльна характеристика захисту авторського права в Європейському Союзі та Раді Європи (2 год.)

Хартія основних прав ЄС vs ЄКПЛ; курс на зближення – посилення на рішення ЄСПЛ у рішеннях Суду ЄС.

Вимоги законності і пропорційності обмежень прав і свобод за ч. 1 ст. 52 Хартії.

Співвідношення прав і свобод, гарантованих Хартією та ЄКПЛ (ч. 3 ст. 52 Хартії): ст. 11, 13 (свобода вираження поглядів і свобода інформації, свобода художньої творчості і науково-дослідницької діяльності) vs ст. 10 ЄКПЛ.

Тенденція до зближення практики Суду ЄС та ЄСПЛ в останніх рішеннях Суду ЄС (справи *Pelham Case C-476/17*, *Spiegel C-516/17*, *Funke Medien C-469/17*).

Значення рішень ЄСПЛ та Суду ЄС для України. Практика ЄСПЛ як джерело права в Україні. Застосування практики Суду ЄС на національному рівні. Постанова ВП ВС від 03.08.2022 у справі № 910/9627/20, п. 9.3. *«рішення Суду ЄС належить розцінювати як таке, що дозволяє встановити зміст положень актів законодавства Європейського Союзу... Подібно до практики застосування рішень ЄСПЛ, врахуванню підлягають принципи, що впливають із його рішень щодо подібних питань, навіть якщо вони стосуються інших держав».*

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Разом
Змістовний модуль 1					
1.	Міжнародно-правові механізми охорони авторського права й суміжних прав	2	2	4	
2.	Особливості регулювання авторського права в Європейському Союзі	4			
3.	Місце практики Суду ЄС у формуванні європейських стандартів захисту авторського права	2	2	4	
4.	Практика Суду ЄС законодавств держав-членів у сфері з авторського права до початку гармонізації	2			
5.	Правова природа преюдиційних рішень Суду ЄС, етапи судового розгляду	4	2	10	
6.	Структура преюдиційних рішень Суду ЄС	2			
7.	Концепція твору та критерії охороноздатності у практиці Суду ЄС	4	2	6	
8.	Практика Суду ЄС щодо права на відтворення	2			
9.	Право на розповсюдження у практиці Суду ЄС	2	2	4	
10.	Концепція права на публічне сповіщення у практиці Суду ЄС	4			
11.	Сучасні тенденції прецедентного права ЄС у сфері публічного сповіщення	4		4	
Всього за 1 семестр:		32	16	42	90
Змістовний модуль 2					
1.	Винятки та обмеження з авторського права й суміжних прав	4	2	6	
2.	Факультативні винятки з авторського права й суміжних прав	4			
3.	Порушення прав інтелектуальної власності в мережі інтернет	4	4	4	
4.	Проблема дотримання балансу між правами інтелектуальної власності та фундаментальними правами і свободами	2	4	6	
5.	Порівняльна характеристика захисту авторського права в Європейському Союзі та Раді Європи	2	2	6	
Всього за 2 семестр:		16	16	28	60

5. Плани семінарських занять

Змістовний модуль 1

Теми 1-2. Міжнародно-правові механізми охорони авторського права й суміжних прав, особливості регулювання авторського права в Європейському Союзі (2 год.)

1. Сутність, генеза та перспективи розвитку інституту авторського права
2. Особливості міжнародно-правового регулювання авторського права в рамках Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ)
3. Міжнародні механізми охорони торговельних аспектів прав інтелектуальної власності в рамках Світової організації торгівлі (СОТ)
4. Інституційний механізм захисту авторського права в Європейському Союзі
5. Особливості формування джерел авторського права Європейського Союзу

Рекомендована література:

1. Авторське право і суміжні права в Європі : монографія / Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, О. В. Жувака. Київ : Логос, 2012. С. 201.
2. Баженов М. Роздуми про доцільність створення в Україні спеціалізованих судів у сфері захисту прав інтелектуальної власності / М. Баженов // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридичні науки. 2014. № 6-1. Том 1. С. 112.
3. Бочарова Н. Конституційно-правова охорона інтелектуальної власності (сучасний зарубіжний досвід) // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2006. № 4. С. 40.
4. Вдовиченко О. Основні зміни інституційної системи Європейського Союзу після Лісабонського договору / О.Вдовиченко // Юридична Україна. 2010. № 9 (93). С. 120.
5. Гоці Сандро. Європейська Комісія. Процеси ухвалення рішень і виконавчі повноваження / Пер. з італійської. К. : К.І.С., 2007. 208 с.
6. Дослідження Всесвітньої організації інтелектуальної власності «Економічний внесок індустрій, що базуються на авторському праві і суміжних правах, в Україні» на основі даних 2005 року. С. 135. URL:
<http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=49593>
7. Дроб'язко В. Правове регулювання авторського права і суміжних прав в Європейському Союзі / В. Дроб'язко // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009. № 1. С. 9.
8. Дроб'язко В., Дроб'язко Р. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2004. С. 27.

9. Еннан Р. Є. Правова охорона інтелектуальної власності в Європейському Союзі: передумови формування, сучасний стан, тенденції розвитку / Р. Є. Еннан // Часопис цивілістики. 2012. Вип. 13. С.115.
10. Капица Ю. Гармонізація та дегармонізація авторського права і суміжних прав у Європейському Союзі / Ю. Капица // Право України. 2014. № 2. С. 117.
11. Капица Ю. Директива ЄС про авторське право в єдиному цифровому ринку: нові виміри чи нові випробовування? / Ю. Капица // Інтелектуальна власність. 2019. Вип. 8. С. 6–22.
12. Комзюк Л. Гармонізаційний потенціал проекту Кодексу європейського авторського права // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2011. Вип. 88. С. 46.
13. Крупчан О. Міжнародно-правові механізми охорони і захисту авторських прав // Питання розвитку права інтелектуальної власності : збірник наукових праць. К. 2009. Вип. 8. С. 109.
14. Право інтелектуальної власності ЄС : навч. посібник / за ред. В. Скордамалья. Київ: ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. С. 13.
15. Саглаєва Н. О. Щодо проблеми системи принципів права інтелектуальної власності України / Н. О. Саглаєва // Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 59. С. 347-353.
16. Смирнова К. В. Джерела права Європейського Союзу : автореф. дис.....канд. юр. наук: спец. 12.00.11. Київ, 2005. 19 С.
17. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
18. Яковюк І. В. Система джерел права Європейського Союзу / І. В. Яковюк // Філософія права і загальна теорія права. 2013. № 1. С. 212.
19. Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights of 15 April 1994. – URL: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf
20. Beijing Treaty on Audiovisual Performances adopted by the Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performances in Beijing, on June 24, 2012. URL: http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295837
21. Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works of September 9, 1886. URL: http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=283698
22. Council Directive 91/250/EEC of 14 May 1991 on the legal protection of computer programs OJ L 122, 17.5.1991. P. 42–46.

23. Council Directive 92/100/EEC of 19 November 1992 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property OJ L 346, 27.11.1992. P. 61–66.
24. Council Directive 93/98/EEC of 29 October 1993 harmonizing the term of protection of copyright and certain related rights OJ L 290, 24.11.1993. P. 9–13.
25. Declaration on the TRIPS agreement and public health, Doha, 14 November 2001. URL: https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_trips_e.htm
26. Digital Millennium Copyright Act passed on October 12, 1998. URL: <http://www.copyright.gov/legislation/dmca.pdf>
27. Directive (EU) 2017/1564 of the European Parliament and of the Council of 13 september 2017 on certain permitted uses of certain works and other subject matter protected by copyright and related rights for the benefit of persons who are blind, visually impaired or otherwise printdisabled and amending Directive 2001/29/EC on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 242, 20.9.2017. P. 6–13.
28. Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC OJ L 130, 17.5.2019. P. 92–125.
29. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.
30. Directive 2001/84/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 on the resale right for the benefit of the author of an original work of art OJ L 272, 13.10.2001. P. 32–36.
31. Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights OJ L 157, 30.04.2004. P. 45–54.
32. Directive 2006/115/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property (codified version) OJ L 376, 27.12.2006. P. 28–35.
33. Directive 2006/116/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the term of protection of copyright and certain related rights (codified version) OJ L 372, 27.12.2006. P. 12–18.
34. Directive 2011/77/EU of the European Parliament and of the Council Of 27 September 2011 amending Directive 2006/116/EC on the term of protection of copyright and certain related rights OJ L 265, 11.10.2011. P. 1–5.
35. Directive 2012/28/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on

- certain permitted uses of orphan works OJ L 299, 27.10.2012. P. 5–12.
36. Directive 2014/26/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online use in the internal market OJ L 84, 20.3.2014. P. 72–98.
  37. Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases OJ L 77, 27.3.1996. P. 20–28.
  38. European Copyright Code / The Wittem Project. April 2010. URL:
<http://www.copyrightcode.eu>
  39. Ficsor Mihály J. The hurried idea of a “European Copyright Code” in the light of the EU’s (desirable) cultural and copyright policy 33 p. URL:
<http://www.copyrightseesaw.net/uploads/fajlok/d9ce1c99e3014eedd61c16279356cb93.doc>
  40. Harmonizing European Copyright Law: The Challenges of Better Lawmaking / General Editor Hugenholtz P. Bernt. The Netherlands, 2009. P. 325.
  41. Hugenholtz Bernt, van Eechoud Mireille, van Gompel Stef, Helberger Natali et al. The Recasting of Copyright and Related Rights for the Knowledge Economy. Final Report to the European Commission, DG Internal Market, Amsterdam: University of Amsterdam. 2006. P. 219
  42. International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations done at Rome on October 26, 1961. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=289757
  43. Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired, or Otherwise Print Disabled adopted by the Diplomatic Conference to Conclude a Treaty to Facilitate Access to Published Works by Visually Impaired Persons and Persons with Print Disabilities in Marrakesh, on June 27, 2013. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=301016
  44. Missionary Church of Kopimism. URL:
http://en.wikipedia.org/wiki/Missionary_Church_of_Kopimism
  45. Samuelson Pamela. Economic and Constitutional Influences on Copyright Law in the United States // European Intellectual Property review. Vol. 23, Issue 9. P. 16. URL:
http://people.ischool.berkeley.edu/~pam/papers/Sweet&Maxwell_1.htm
  46. WIPO Copyright Treaty of December 20, 1996. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295166
  47. WIPO Performances and Phonograms Treaty of December 20, 1996. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295578

Теми 3-4. Місце практики Суду ЄС у формуванні європейських стандартів

захисту авторського права (2 год).

1. Організаційні засади діяльності Суду ЄС
2. Значенні практики Суду ЄС у тлумаченні права ЄС в царині авторського права
3. Етапи діяльності Суду ЄС у царині захисту права інтелектуальної власності
4. Практика Суду ЄС до початку гармонізації законодавств держав-членів у сфері охорони авторського права

Рекомендована література:

1. Дроб'язко В. Правове регулювання авторського права і суміжних прав в Європейському Союзі // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009. № 1. С. 4.
2. Інформація з веб-сайту Суду Європейського Союзу CJEU website. URL: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_80908/en/
3. Право інтелектуальної власності ЄС : навч. посібник / за ред. В. Скордамаля. Київ : ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. С. 33
4. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
5. Яворська І., Микієвич М. Суд Європейського Союзу: правовий статус та особливості реалізації правотворчої функції : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 248 с.
6. Caron Christophe. Droit d'auteur et droits voisins / Caron Christophe; 3e édition. Paris : LexisNexis SA, 2013. P. 44
7. Case 15/74, Centrafarm BV and Adriaan de Peijper v Sterling Drug Inc. [1974] // ECR 1147
8. Case 158/86, Warner Brothers Inc. and Metronome Video ApS v Erik Viuff Christiansen [1988] // ECR 2605
9. Case 16/74, Centrafarm BV and Adriaan de Peijper v Winthrop BV [1974] // ECR 1183
10. Case 62/79, SA Compagnie générale pour la diffusion de la télévision, Coditel, and others v Ciné Vog Films and others [1980] // ECR 881
11. Case 78/70, Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH v Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG [1971] // ECR 487
12. Case T-69/89, Radio Telefis Eireann v Commission of the European Communities [1991] // ECR II-00485
13. Joined cases 55/80 and 57/80, Musik-Vertrieb membran GmbH and K-tel International v GEMA - Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte [1981] // ECR 147
14. Joined cases 56 and 58-64, Établissements Consten S.à.R.L. and Grundig-Verkaufs-GmbH v Commission of the European Economic Community [1966] // ECR 299
15. Joined cases C-241/91 P and C-242/91 P, Radio Telefis Eireann (RTE) and Independent

- Television Publications Ltd (ITP) v Commission of the European Communities [1995] // ECR I-00743
16. Joined Cases C-457/11 to C-460/11 Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort) v Kyocera and Others (C 457/11) and Canon Deutschland GmbH (C 458/11) and Fujitsu Technology Solutions GmbH (C 459/11) and Hewlett-Packard GmbH (C 460/11) v Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort) [2013] ECLI:EU:C:2013:426
17. Joined cases C-92/92 and C-326/92, Phil Collins v Imtrat Handelsgesellschaft mbH and Patricia Im- und Export Verwaltungsgesellschaft mbH and Leif Emanuel Kraul v EMI Electrola GmbH [1993] // ECR I-05145
18. Joint cases 55/80 and 57/80, Musik-Vertrieb membran GmbH and K-tel International v GEMA - Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte [1981] // ECR 147

Теми 5-6. Правова природа преюдиційних рішень Суду ЄС (2 год).

1. Способи правового тлумачення правових норм судом ЄС
2. Процесуальні вимоги до преюдиційних запитів національних судів, критерії прийнятності (*admissibility criteria*)
3. Свобода розсуду Суду ЄС в опрацюванні преюдиційних запитів і підготовці висновків
4. Етапи розгляду справи в Суді ЄС, строки
5. Структура преюдиційних рішень Суду ЄС: обов'язкові та факультативні елементи

Рекомендована література:

1. Дроб'язко В. Правове регулювання авторського права і суміжних прав в Європейському Союзі // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009. № 1. С. 4.
2. Ентін Л. М. Право Європейського Союзу: основні категорії та поняття : навч. посібник / Л. М. Ентін. – Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 102 с.
3. Інформація з веб-сайту Суду Європейського Союзу CJEU website. URL: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_80908/en/
4. Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС : монографія / Т. В. Комарова. – Харків : Право, 2018. – 528 с.
5. Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія. – Х. : Право, 2010. – 360 с.
URL http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2011/Komarova_2010.pdf
6. Право інтелектуальної власності ЄС : навч. посібник / за ред. В. Скордамалья. Київ : ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2004. С. 33

7. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
8. Яворська І., Микієвич М. Суд Європейського Союзу: правовий статус та особливості реалізації правотворчої функції : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 248 с.
9. Caron Christophe. Droit d'auteur et droits voisins / Caron Christophe; 3e édition. Paris : LexisNexis SA, 2013. P. 44

Тема 7. Концепція твору та критерії охороноздатності у практиці Суду ЄС (2 год)

1. Формування європейської концепції твору, вимоги щодо змісту і форми вираження
2. Твір як власне інтелектуальне творіння автора (за матеріалами справи *Infopaq Case C-5/08*)
3. Розробка критерію відображення особистості автора (*personal touch/persönliche Note/touche personnelle*) на прикладі справи *Painer (Case C-145/10)*
4. Вимоги щодо форми вираження твору за матеріалами справа *Levola Case C-310/17*)

Рекомендована література та кейси:

1. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
2. Case C-145/10, *Eva-Maria Painer v Standard Verlags GmbH and Others*, [2011] // ECR I-12533
3. Case C-310/17 *Levola Hengelo BV v Smilde Foods BV* [2018] ECLI:EU:C:2018:899
4. Case C-393/09, *Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany v Ministerstvo kultury* [2010] // ECR I-13971
5. Case C-406/10 *SAS Institute Inc. v World Programming Ltd.* [2012] // ECR I-000
6. Case C-5/08, *Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening* [2009] // ECR I-6569, рішення від 19 липня 2009 року
7. Case C-604/10, *Football Dataco Ltd and others v Yahoo! UK Ltd and others* [2012] ECLI:EU:C:2012:115
8. Council Directive 91/250/EEC of 14 May 1991 on the legal protection of computer programs OJ L 122, 17.5.1991. – P. 42–46.
9. Council Directive 93/98/EEC of 29 October 1993 harmonizing the term of protection of copyright and certain related rights OJ L 290, 24.11.1993. – P. 9–13.
10. Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases OJ L 77, 27.3.1996. – P. 20–28.
11. Joined Cases C-403/08 and C-429/08, *Football Association Premier League Ltd and Others v QC Leisure and Others and Karen Murphy v Media Protection Services Ltd* [2011] // ECR I-

12. Leistner Matthias. Europe's copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // *Common Market Law Review* 2014. Volume 51, Issue 2, P. 559-600.
13. The Levola Hengelo CJEU decision: ambiguities, uncertainties ... and more questions Eleonora Rosati Tuesday, November 13, 2018 available at <http://ipkitten.blogspot.com/2018/11/the-levola-hengelo-cjeu-decision.html>

Теми 8-9. Практика Суду ЄС щодо прав на відтворення на розповсюдження твору (2 год).

1. Європейська концепція права на відтворення (*reproduction right*): основні риси, винятки, практика суду ЄС щодо часткового відтворення (*Infopaq Case C-5/08*), тимчасового відтворення (*FAPL v Karen Murphy Joined Cases C-403/08 and C-429/08*)
2. Відтворення "недоступних" книг (англ.: *out-of-print books* / фр.: *livres indisponibles* / нім.: *vergriffene Bücher*), проблема отримання згоди автора (*Soulier & Doke Case C-301/15*)
3. Права виробників фонограм забороняти відтворення короткочасних зразків фонограм та свобода творчості за матеріалами справи *Pelham (Case C-476/17)*
4. Європейська концепція права на розповсюдження (*distribution right*): основні риси, зв'язок права на розповсюдження з продажем/переходом права власності за матеріалами справи *Peek & Cloppenburg v Cassina (Case C-456/06)*
5. Заборона цільової реклами як реалізація права на розповсюдження за матеріалами справи *Dimensione (Case C-516/13)*
6. Особливості розповсюдження репродукцій творів на різних матеріальних носіях за матеріалами справи *Art & Allposters v Pictoright (Case C-419/13)*

Рекомендована література та кейси:

1. Leistner Matthias. Europe's copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // *Common Market Law Review* – 2014. – Volume 51, Issue 2, P. 560.
2. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
3. Case C-117/15, *Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH v Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA)* [2016] ECLI:EU:C:2016:379

4. Case C-135/10, Società Consortile Fonografici (SCF) v Marco Del Corso [2012]
ECLI:EU:C:2012:140
5. Case C-138/16, Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger registrierte Genossenschaft mbH (AKM) v Zürs.net Betriebs GmbH [2017]
ECLI:EU:C:2017:218
6. Case C-145/10, Eva-Maria Painer v Standard Verlags GmbH and Others, [2011] // ECR I-12533
7. Case C-151/15 Sociedade Portuguesa de Autores CRL v Ministério Público and Others [2015]
ECLI:EU:C:2015:468
8. Case C-160/15 GS Media BV v Sanoma Media Netherlands BV and Others [2016]
ECLI:EU:C:2016:644
9. Case C-161/17 Land Nordrhein-Westfalen v Dirk Renckhoff [2018] ECLI:EU:C:2018:634
10. Case C-301/15 Marc Soulier and Sara Doke v Premier ministre and Ministre de la Culture et de la Communication [2016] ECLI:EU:C:2016:878
11. Case C-419/13 Art & Allposters International BV v Stichting [2015] ECLI:EU:C:2015:27
12. Case C-456/06 Peek & Cloppenburg KG v Cassina SpA [2008] ECLI:EU:C:2008:232
13. Case C-476/17 Pelham GmbH and Others v Ralf Hütter and Florian Schneider-Esleben [2019] ECLI:EU:C:2019:624
14. Case C-5/08, Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening [2009] // ECR I-6569
15. Case C-516/13 Dimensione Direct Sales srl and Michele Labianca v Knoll International Spa [2015] ECLI:EU:C:2015:315
16. European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. – P. 10–19.
17. Guide to the Bern Convention for the Protection of Literary and Artistic Works published by the WIPO, Geneva, 1978. URL:
https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/615/wipo_pub_615.pdf
18. Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention published by the WIPO, Geneva, 1981. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/617/wipo_pub_617.pdf
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=72482&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=94934>
19. Joined cases C-403/08 and C-429/08 Football Association Premier League Ltd and Others v QC Leisure and Others (C-403/08) and Karen Murphy v Media Protection Services Ltd (C-429/08) [2011] // ECR I-09083
20. Joined Cases C-403/08 and C-429/08 FAPL v Karen Murphy

Теми 10-11. Практика Суду ЄС щодо права на публічне сповіщення твору (2 год).

1. Концепція публічного сповіщення (*communication to the public*), критерії "сповіщення" та "публіки"
2. Публічне сповіщення творів у готельних номерах за матеріалами справи *SGAE v Rafael Hoteles* (Case C-306/05)
3. Відмінність публічного сповіщення від публічного виконання за справами *Circul Globus* Case C-283/10 та *FAPL* (Joined cases C-403/08 and C-429/08).
4. Сповіщення музичних творів у приватній стоматологічній практиці за матеріалами справи *Del Corso* (Case C-135/10)
5. Публічне сповіщення творів у спа-закладах і реабілітаційних центрах за справами *OSA* (Case C-351/12) та *Reha Training* (Case C-117/15)
6. Сповіщення творів шляхом розміщення посилань (*clickable links*), справа *Svensson* (Case C-466/12) та за допомогою інкорпорованих посилань (*framing or inline linking*), справа *BestWater* (Case C-348/13)
7. Публічне сповіщення творів шляхом розміщення посилань без згоди правовласника за матеріалами справи *GS Media* (Case C-160/15); розробка Судом ЄС критерію комерційної мети сповіщення

Рекомендована література та кейси:

1. Communication to the public: is that the effect that finally matters? Olena Butriy, June 08, 2016. URL: <http://ipkitten.blogspot.com/2016/06/communication-to-public-is-that-effect.html>
2. Leistner Matthias. Europe's copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // Common Market Law Review – 2014. – Volume 51, Issue 2, P. 560.
3. The right of communication to the public ... in a chart Eleonora Rosati Monday, July 24, 2017. URL: <http://ipkitten.blogspot.com/2017/07/the-right-of-communication-to-public-in.html>
4. The Ten Commandments of Communication to the Public: A Brief Review of CJEU Case-law Patricia Mariscal (Elzaburu) May 29, 2017. URL: <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/05/29/ten-commandments-communication-public-brief-review-cjeu-case-law/>
5. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
6. Case C-117/15, Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH v Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA) [2016] ECLI:EU:C:2016:379
7. Case C-135/10, Società Consortile Fonografici (SCF) v Marco Del Corso [2012] ECLI:EU:C:2012:140

8. Case C-138/16, Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger registrierte Genossenschaft mbH (AKM) v Zürs.net Betriebs GmbH [2017] ECLI:EU:C:2017:218
9. Case C-151/15 Sociedade Portuguesa de Autores CRL v Ministério Público and Others [2015] ECLI:EU:C:2015:468
10. Case C-160/15 GS Media BV v Sanoma Media Netherlands BV and Others [2016]ECLI:EU:C:2016:644
11. Case C-161/17 Land Nordrhein-Westfalen v Dirk Renckhoff [2018] ECLI:EU:C:2018:634
12. Case C-162/10 Phonographic Performance (Ireland) Limited v Ireland and Attorney General[2012] ECLI:EU:C:2012:141
13. Case C-265/16 VCAST Limited v RTI SpA [2017] ECLI:EU:C:2017:913
14. Case C-277/10 Martin Luksan v Petrus van der Let [2012] ECLI:EU:C:2012:65
15. Case C-283/10 Circul Globus București (Circ & Variete Globus București) v Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România - Asociația pentru Drepturi de Autor (UCMR - ADA) [2011] // ECR I-12031
16. Case C-306/05, Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) v Rafael HotelesSA [2006] // ECR I- 11519
17. Case C-325/14 SBS Belgium NV v Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM) [2015] ECLI:EU:C:2015:764
18. Case C-348/13, BestWater International GmbH v Michael Mebes and Stefan Potsch [2014]ECLI:EU:C:2014:2315
19. Case C-351/12, OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s. v Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s. [2014] ECLI:EU:C:2014:110
20. Case C-393/09 Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany v Ministerstvá kultury [2010] // ECR I-13971
21. Case C-466/12, Nils Svensson and Others v Retriever Sverige AB [2014] ECLI:EU:C:2014:76
22. Case C-527/15 Stichting Brein v Jack Frederik Wullems [2017] ECLI:EU:C:2017:300
23. Case C-607/11 ITV Broadcasting Ltd and Others v TVCatchUp Ltd [2013]ECLI:EU:C:2013:147
24. Case C-610/15 Stichting Brein v Ziggo BV and XS4All Internet BV [2017]ECLI:EU:C:2017:456
25. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L167, 22.6.2001. – P. 10–19.
26. Joined cases C-403/08 and C-429/08 Football Association Premier League Ltd and Others v

QC Leisure and Others (C-403/08) and Karen Murphy v Media Protection Services Ltd (C-429/08) [2011] // ECR I-09083

27. Joined cases C-431/09 and C-432/09 Airfield NV and Canal Digitaal BV v Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) (C-431/09) and Airfield NV v Agicoa Belgium BVBA (C-432/09) [2011] // ECR I-09363

Змістовний модуль 2

Тема 1. Винятки та обмеження з авторського права й суміжних прав (2 год.)

1. Європейська концепція винятків і обмежень з авторського права (*exceptions and limitations*).
2. Роль винятків у забезпеченні загальних конституційних цінностей
3. Обов'язковий (ст. 5(1) директиви 2001/29/ЄС) та факультативні винятки з авторського права (ст.5(2), 5(3) директиви), "триступеневий тест" (ст. 5(5) директиви).
4. Обов'язковий виняток на дії з тимчасового відтворення за ст. 5 (1) директиви 2001/29/ЄС; п'ять кумулятивних критеріїв, тлумачення Судом ЄС вільного тимчасового відтворення за справами Infopaq (Cases C-5/08 and C 302/10) та Newspaper Licensing Agency (Case C-360/13)

Рекомендована література та кейси:

1. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.
2. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
3. Троцька В., Петренко С. Тимчасове відтворення творів у мережі Інтернет: правові аспекти та судова практика // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2015. № 4. С. 36-44.
4. Leistner Matthias. Europe's copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // Common Market Law Review. 2014. Volume 51, Issue 2, P. 559-600.
5. Limitations and exceptions as key elements of the legal framework for copyright in the European Union: European Copyright Society opinion on the Judgment of the CJEU in Case C-201/13 Deckmyn November 1, 2014/ URL: <https://www.create.ac.uk/european-copyright-society-limitations-and-exceptions-as-key-elements-of-the-legal-framework-for-copyright-in-the-european-union-opinion-on-the-judgment-of-the-cjeu-in-case-c-20113-deckmyn/>
6. Case C-302/10, Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening [2012]

ECLI:EU:C:2012:16

7. Case C-360/13 Public Relations Consultants Association Ltd v Newspaper Licensing Agency Ltd and Others [2014] ECLI:EU:C:2014:1195
8. Case C-5/08, Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening [2009] // ECR I-6569
9. Joined cases C-403/08 and C-429/08 Football Association Premier League Ltd and Others v QC Leisure and Others (C-403/08) and Karen Murphy v Media Protection Services Ltd (C-429/08) [2011] // ECR I-09083

Тема 2. Факультативні винятки з авторського права й суміжних прав (4 год.)

1. Загальна характеристика факультативних винятків з права на відтворення та публічне спровіщення за статтями 5(2), 5(3) Директиви 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав в інформаційному суспільстві
2. Вільне використання творів в інтересах громадської безпеки (ст. 5(3)(d)) Директиви 2001/29/ЄС та у випадку цитувань (ст.5(3)(e) Директиви 2001/29/ЄС) за матеріалами справи *Painer* (Case C-145/10)
3. Використання творів з метою пародії (ст. 5(3)(k) Директиви 2001/29/ЄС) за справою *Deckmyn* (Case C-201/13)
4. Відтворення творів бібліотеками через спеціалізовані термінали (ст. 5(3)(n) Директиви 2001/29/ЄС) за матеріалами справи *Technische Universität Darmstadt v Eugen Ulmer KG* (Case C-117/13)
5. Концепція «цитування» (*quotations*) за ст. 5(3)(d) Директиви 2001/29/ЄС за матеріалами справи *Pelham* (Case C-476/17)

Рекомендована література та кейси:

1. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.
2. Leistner Matthias. Europe's copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // *Common Market Law Review*. 2014. Volume 51, Issue 2, P. 559-600.
3. Limitations and exceptions as key elements of the legal framework for copyright in the European Union: European Copyright Society opinion on the Judgment of the CJEU in Case C-201/13 *Deckmyn* November 1, 2014/ URL: <https://www.create.ac.uk/european-copyright-society-limitations-and-exceptions-as-key-elements-of-the-legal-framework-for-copyright-in-the-european-union-opinion-on-the-judgment-of-the-cjeu-in-case-c-20113-deckmyn/>
4. *Observer and Guardian v the United Kingdom*, Appl. No. 13585/88, ECHR (Chamber) 26

November 1991, 1385

5. Szel and others v Hungary, Appl. No 44357/13, ECHR (Chamber Judgement) 16 September 2014, 937
6. Wille v Liechtenstein, Appl. No 28396/95, ECHR (Grand Chamber) 28 October 1999, 2929
7. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
8. Case C-117/13, Technische Universität Darmstadt v Eugen Ulmer KG [2014] ECLI:EU:C:2014:2196
9. Case C-138/16, Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger registrierte Genossenschaft mbH (AKM) v Zürs.net Betriebs GmbH [2017] ECLI:EU:C:2017:218
10. Case C-161/17 Land Nordrhein-Westfalen v Dirk Renckhoff [2018] ECLI:EU:C:2018:634
11. Case C-201/13, Johan Deckmyn and Vrijheidsfonds VZW v Helena Vandersteen and Others [2014] ECLI:EU:C:2014:2132
12. Case C-265/16 VCAST Limited v RTI SpA [2017] ECLI:EU:C:2017:913
13. Case C-302/10, Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening [2012] ECLI:EU:C:2012:16
14. Case C-314/12 UPC Telekabel Wien GmbH v Constantin Film Verleih GmbH and Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH [2014] ECLI:EU:C:2014:192
15. Case C-360/13 Public Relations Consultants Association Ltd v Newspaper Licensing Agency Ltd and Others [2014] ECLI:EU:C:2014:1195
16. Case C-435/12, ACI Adam BV and Others v Stichting de Thuis kopie and Stichting Onderhandelingen Thuis kopie vergoeding [2014] ECLI:EU:C:2014:254
17. Case C-467/08, Padawan SL v Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) [2010] // ECR I-10055
18. Case C-510/10 DR and TV2 Danmark A/S v NCB – Nordisk Copyright Bureau [2012] ECLI:EU:C:2012:244
19. Case C-70/10 Scarlet Extended SA v Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) [2011] // ECR I-11959

Тема 3. Порушення прав інтелектуальної власності в мережі інтернет (4 год.)

1. Поняття «інформаційної послуги» та види інтернет-посередників за директивою про електронну комерцію 2000/31/ЄС
2. Обмеження/звільнення від відповідальності посередників послуг, неприпустимість загального обов'язку відслідковувати (*no general obligation to monitor*)
3. Звільнення посередників від відповідальності у справах про торговельні марки

Google France v Louis Vuitton (Joined cases C-236/08 to C-238/08), *L'Oréal v eBay* Case C-324/09

4. Відповідальність постачальників послуг доступу та хостингу, заборона загального моніторингу за матеріалами справ *Scarlet Extended* Case C-70/10 та *SABAM v Netlog* Case C-360/10)
5. Концепція посередника за ст. 8(3) директиви 2001/29/ЄС, відмінність послуг «просто посередник» (*mere conduit*) від хостингу (*hosting*) за матеріалами справи *Tobias Mc Fadden* Case C-484/14.

Рекомендована література та кейси:

1. Leistner Matthias. Europe's copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // *Common Market Law Review*. 2014. Volume 51, Issue 2, P. 591.
2. Зеров К. Особливості відповідальності інтернет-посередників за порушення авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет // *ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-практично конференції*. Львів: НУ "Львівська політехніка", 2016. С. 559-600.
3. Сорока Н. Відповідальність інтернет-посередників у контексті практики Суду ЄС // *ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практично конференції*. Львів: НУ "Львівська політехніка", 2017. С. 191.
4. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
5. Case C-149/17 *Bastei Lübbe GmbH & Co. KG v Michael Strotzer* [2018] ECLI:EU:C:2018:841
6. Case C-275/06 *Productores de Música de España (Promusicae) v Telefónica de España SAU* [2008] // ECR I-00271
7. Case C-314/12 *UPC Telekabel Wien GmbH v Constantin Film Verleih GmbH and Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH* [2014] ECLI:EU:C:2014:192
8. Case C-324/09 *L'Oréal SA and Others v eBay International AG and Others* [2011] // ECR I-06011
9. Case C-360/10 *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) v Netlog NV* [2012] ECLI:EU:C:2012:85
10. Case C-484/14 *Tobias Mc Fadden v Sony Music Entertainment Germany GmbH* [2016] ECLI:EU:C:2016:689
11. Case C-557/07 *LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH v Tele2 Telecommunication GmbH* [2009] // ECR I-01227

12. Case C-580/13 Coty Germany GmbH v Stadtsparkasse Magdeburg [2015] ECLI:EU:C:2015:485
13. Case C-70/10 Scarlet Extended SA v Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) [2011] // ECR I-11959
14. Charter of Fundamental Rights of the European Union OJ C 326, 26.10.2012. P. 391–407.
15. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market OJ L 178, 17.07.2000. P. 1–16.
16. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.
17. Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights OJ L 157, 30.04.2004. P. 45–54.
18. Joined cases C-236/08 to C-238/08 Google France SARL and Google Inc. v Louis Vuitton Malletier SA (C-236/08), Google France SARL v Viaticum SA and Luteciel SARL (C-237/08) and Google France SARL v Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL and Others (C-238/08) [2010] // ECR I-02417

Тема 4. Проблема дотримання балансу між правами інтелектуальної власності та фундаментальними правами і свободами (4 год.)

1. Співвідношення авторського права з іншими фундаментальними правами, гарантованими Хартією основних прав ЄС
2. Встановлення системи фільтрування в контексті дотримання балансу авторського права та інших основоположних прав за справою *Scarlet Extended Case C-70/10*
3. Авторське право та захист персональних даних і свобода інформації за матеріалами справи *SABAM v Netlog Case C-360/10*.
4. Право на захист персональних даних у системі основних прав і свобод, справи *Promusicae Case C-275/06* та *Tele2 Telecommunication Case C-557/07*.
5. Захист інтернет-з'єднання паролем як засіб виконання судової заборони з дотриманням основоположних прав і свобод за справою *Mc Fadden Case C-484/14*.
6. Захист авторського права у світлі права на повагу до приватного і сімейного життя за матеріалами справи *Bastei Lübbe Case C-149/17*.
7. Проблема дотримання балансу між авторським правом і свободою творчості за матеріалами справи *Pelham (C-476/17)* через призму ст. 13 Хартії
8. Авторське право v свобода вираження поглядів (ст. 11 Хартії) та свобода слова (ст. 10(1) ЄКПЛ) за справами *Spiegel (C-516/17)* та *Funke Medien (C-469/17)*

Рекомендована література та кейси:

1. Leistner Matthias. Europe's copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // *Common Market Law Review*. 2014. Volume 51, Issue 2, P. 591.
2. Зеров К. Особливості відповідальності інтернет-посередників за порушення авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет // *ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-практично конференції*. Львів: НУ "Львівська політехніка", 2016. С. 559-600.
3. Сорока Н. Відповідальність інтернет-посередників у контексті практики Суду ЄС // *ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практично конференції*. Львів: НУ "Львівська політехніка", 2017. С. 191.
4. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
5. Case C-314/12 UPC Telekabel Wien GmbH v Constantin Film [2014] ECLI:EU:C:2014:192
6. Case C-476/17 Pelham GmbH v Ralf Hütter and Florian Schneider-Esleben Case [2019] ECLI:EU:C:2019:624
7. Case C-149/17 Bastei Lübbe GmbH & Co. KG v Michael Strotzer [2018] ECLI:EU:C:2018:841
8. Case C-275/06 Productores de Música de España (Promusicae) v Telefónica de España SAU [2008] // ECR I-00271
9. Case C-314/12 UPC Telekabel Wien GmbH v Constantin Film Verleih GmbH and Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH [2014] ECLI:EU:C:2014:192
10. Case C-360/10 Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) v Netlog NV [2012] ECLI:EU:C:2012:85
11. Case C-469/17 Funke Medien NRW GmbH v Bundesrepublik Deutschland [2019] ECLI:EU:C:2019:623
12. Case C-484/14 Tobias Mc Fadden v Sony Music Entertainment Germany GmbH [2016] ECLI:EU:C:2016:689
13. Case C-516/17 Spiegel Online GmbH v Volker Beck [2019] ECLI:EU:C:2019:625
14. Case C-557/07 LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH v Tele2 Telecommunication GmbH [2009] // ECR I-01227
15. Case C-580/13 Coty Germany GmbH v Stadtsparkasse Magdeburg [2015] ECLI:EU:C:2015:485
16. Case C-70/10 Scarlet Extended SA v Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) [2011] // ECR I-11959
17. Charter of Fundamental Rights of the European Union OJ C 326, 26.10.2012. P. 391–407.

18. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market OJ L 178, 17.07.2000. P. 1–16.
19. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.
20. Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights OJ L 157, 30.04.2004. P. 45–54.
21. Green Paper on Copyright and Challenge of Technology – Copyright Issues Requiring Immediate Action COM (88) 172 final. Brussels, 07.06.1988. 237 p.

**Тема 5. Порівняльна характеристика захисту авторського права в
Європейському Союзі та Раді Європи (2 год.)**

1. Порівняння каталогів фундаментальних прав, що захищаються Хартією основних прав ЄС та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Співдія прав і свобод, гарантованих Хартією та ЄКПЛ за ч. 3 ст. 52 Хартії
2. Повага до сутності прав і свобод (*the essence of rights and freedoms*), вимоги законності і пропорційності обмежень за ч. 1 ст. 52 Хартії
3. Проблема дотримання балансу між авторським правом і свободою творчості за матеріалами справи *Pelham* (C-476/17) через призму ст. 13 Хартії та ст. 10(1) ЄКПЛ
4. Тенденція до зближення практики Суду ЄС та ЄСПЛ в останніх рішеннях Суду ЄС (справи *Pelham* Case C-476/17, *Spiegel* C-516/17, *Funke Medien* C-469/17)
5. Значення рішень ЄСПЛ та Суду ЄС для України

Рекомендована література та кейси:

1. Leistner Matthias. Europe’s copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // *Common Market Law Review*. 2014. Volume 51, Issue 2, P. 591.
2. Soroka N. Exceptions and limitations to copyright and related rights in the light of the caselaw of the Court of Justice of the European Union // *Eastern European Journal for Regional Studies (EEJRS)* 7 (1), p. 26-43
3. Case C-476/17 *Pelham GmbH v Ralf Hütter and Florian Schneider-Esleben* Case [2019] ECLI:EU:C:2019:624
4. Case C-149/17 *Bastei Lübbe GmbH & Co. KG v Michael Strotzer* [2018] ECLI:EU:C:2018:841
5. Case C-275/06 *Productores de Música de España (Promusicae) v Telefónica de España SAU* [2008] // ECR I-00271

6. Case C-314/12 UPC Telekabel Wien GmbH v Constantin Film Verleih GmbH and Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH [2014] ECLI:EU:C:2014:192
7. Case C-360/10 Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) v Netlog NV [2012] ECLI:EU:C:2012:85
8. Case C-469/17 Funke Medien NRW GmbH v Bundesrepublik Deutschland [2019] ECLI:EU:C:2019:623
9. Case C-484/14 Tobias Mc Fadden v Sony Music Entertainment Germany GmbH [2016] ECLI:EU:C:2016:689
10. Case C-516/17 Spiegel Online GmbH v Volker Beck [2019] ECLI:EU:C:2019:625
11. Case C-557/07 LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH v Tele2 Telecommunication GmbH [2009] // ECR I-01227
12. Case C-70/10 Scarlet Extended SA v Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) [2011] // ECR I-11959
13. Charter of Fundamental Rights of the European Union OJ C 326, 26.10.2012. P. 391–407.
14. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market OJ L 178, 17.07.2000. P. 1–16.
15. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.

6. Питання для самоконтролю

1. У чому полягають особливості нематеріальної природи авторського права?
2. Як авторське право співвідноситься з іншими інститутами права інтелектуальної власності?
3. Назвіть основні розбіжності між англосаксонською (*copyright*) та континентальною системами авторського права (*droit d'auteur*).
4. Опишіть історію виникнення та етапи розвитку авторського права.
5. Яким ви бачите майбутнє авторського права?
6. Яку роль у міжнародній системі охорони інтелектуальної власності відіграє Всесвітня організація інтелектуальної власності?
7. Назвіть основні міжнародні договори у сфері авторського права, які адмініструє ВОІВ.
8. На яких принципах ґрунтується Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів? Надайте коротку характеристичку її основних положень.
9. Назвіть основні напрямки діяльності ЮНЕСКО в контексті охорони авторського права і

суміжних прав на міжнародному рівні.

10. Які міжнародні механізми охорони торговельних аспектів прав інтелектуальної власності запроваджені в рамках Світової організації торгівлі?
11. Які способи врегулювання спорів існують в рамках ВОІВ та СОТ?
12. Назвіть основні види джерел авторського права у Європейському Союзі.
13. Яку роль у сфері охорони авторського права і суміжних прав відіграють акти первинного права?
14. Яке місце в системі авторського права ЄС займають акти вторинного права?
15. Як співвідносяться директиви ЄС з авторського права з міжнародними договорами?
16. Яке місце в системі авторського права Європейського Союзу займають міжнародні договори?
17. Обґрунтуйте роль практики Суду ЄС у формуванні європейських стандартів захисту авторського права.
18. Як змінилася компетенція ЄС у сфері інтелектуальної власності із вступом в дію Лісабонського договору?
19. Назвіть основні інституції Європейського Союзу, задіяні у правовій охороні авторського права?
20. Обґрунтуйте ключову роль Європейської Комісії у правовому регулюванні авторського права ЄС.
21. Яке місце в інституційному механізмі захисту авторського права ЄС займає Суд Європейського Союзу?
22. Які спеціалізовані агенції діють в системі Європейського Союзу у сфері захисту прав інтелектуальної власності?
23. Які правові основи діяльності Суду Європейського Союзу?
24. Охарактеризуйте організаційну структуру Суду Європейського Союзу.
25. Які функції в судовій системі Європейського Союзу виконують генеральні адвокати (advocates general)?
26. Які особливості преюдиційної процедури розгляду справ Судом ЄС?
27. Охарактеризуйте правову природу преюдиційних рішень.
28. Назвіть основні етапи преюдиційного розгляду справ Судом ЄС.
29. З яких основних елементів складаються преюдиційні рішення Суду ЄС?
30. На які три групи можна умовно розділити преюдиційні рішення Суду ЄС?
31. Яким критеріям повинні відповідати преюдиційні запити національних судів (admissibility criteria) для прийняття їх до розгляду Судом ЄС?
32. Яку роль у процесі регулювання права інтелектуальної власності упродовж перших

десятиліть функціонування ЄЕС відіграла практика Суду ЄС?

33. Як ви розумієте термін "дихотомія права інтелектуальної власності"?
34. Поясніть суть принципів "специфічного предмета охорони" та "вичерпання прав".
35. Чим була зумовлена потреба запровадження єдиних критеріїв охороноздатності об'єктів авторського права у Європейському Союзі?
36. Як почала формуватися концепція твору як власного інтелектуального творіння автора (за матеріалами справи Inforaq (Case C-5/08))?
37. Чому твір вважають відображенням особистості автора (за справою Painer (Case C-145/10))?
38. Окресліть особливості правової охорони портретних фотографій (за справою Painer (Case C-145/10))?
39. Чи охороняється авторським правом смак харчового продукту (за матеріалами справи Levola (Case C-310/17))?
40. Які особливості правової охорони трансляцій спортивних подій (за справою FAPL (Joint cases C-403/08 та C-429/08))?
41. Як формувалася концепція правової охорони комп'ютерних програм (за матеріалами справи BSA (Case C-393/09))?
42. Чи охороняються авторським правом функціональність комп'ютерної програми, мова програмування та формат файлів даних (за матеріалами справи SAS (Case C-406/10))?
43. Назвіть особливості правової охорони баз даних як об'єктів авторського права (за матеріалами справи Football Dataco (Case C-604/10))?
44. Назвіть основні види використання творів за директивою 2001/29/ЄС про гармонізацію певних аспектів авторського права та суміжних прав в інформаційному суспільстві
45. Які основні риси європейської концепції права на відтворення (reproduction right)?
46. У чому полягає проблема отримання згоди автора при відтворенні "недоступних" книг (out-of-print books /vergriffene Bücher/livres indisponibles) за справою Marc Soulier (Case C-301/15)?
47. Яку концепцію права на розповсюдження (distribution right) розробив Суд ЄС? Назвіть умови вичерпання цього права.
48. Поясніть, чому право на розповсюдження тісно пов'язане з переходом права власності за матеріалами справою Peek & Cloppenburg KG (Case C-456/06).
49. У чому полягають особливості розповсюдження репродукцій творів на нових матеріальних носіях за матеріалами справи Art & Allposters (Case C-419/13)?
50. Як формувалася європейська концепція права на публічне сповіщення (communication to the public)?

51. У чому полягає відмінність публічного сповіщення від публічного виконання твору?
52. Як відбувалося формування критерію публіки як ключового елемента концепції права на публічне сповіщення?
53. Назвіть основні параметри критерію сповіщення як будь-якого способу передачі охоронюваного твору. Які особливості сповіщення творів в мережі Інтернет?
54. Чи є сповіщення творів у готельних номерах публічним сповіщенням за справою *SGAE v Rafael Hoteles* (Case C-306/05)?
55. Чи вимагає згоди автора та виплати винагороди сповіщення охоронюваних творів у стоматологічній клініці за справою *Del Corso* (Case C-135/10)?
56. Які особливості публічного сповіщення творів у спа-закладах за матеріалами справи *OSA* (Case C-351/12)?
57. Як суд ЄС кваліфікував сповіщення творів за допомогою потокового мовлення (*live streaming*) за матеріалами справи *ITV Broadcasting* (Case C-607/11)?
58. Яку позицію зайняв Суд ЄС стосовно сповіщення творів шляхом розміщення посилань (*clickable links*) за матеріалами справи *Nils Svensson* (Case C-466/12)?
59. Охарактеризуйте основні особливості публічного сповіщення творів через онлайн платформу обміну (*online sharing platform*) за справою *Stichting Brein v Ziggo* (Case C-610/15)
60. Назвіть основні риси європейської концепції винятків і обмежень з авторського права (*exceptions and limitations*)
61. Як Суд ЄС тлумачить обов'язковий виняток з тимчасового відтворення?
62. Назвіть п'ять кумулятивних критеріїв вільного тимчасового відтворення за ст. 5 (1) директиви 2001/29/ЄС?
63. Які факультативні винятки з права на відтворення передбачені у ст. 5 (2) директиви 2001/29/ЄС?
64. Перелічіть основні факультативні винятки з права на відтворення та публічне сповіщення за статтею 5 (3) директиви 2001/29/ЄС?
65. Які зовнішні межі застосування винятків з авторського права за ст. 5 (5) директиви 2001/29/ЄС?
66. Яку позицію зайняв Суд ЄС щодо вільного використання творів в інтересах громадської безпеки (за справою *Eva-Maria Painer* (Case C-145/10))?
67. Як Суд ЄС регламентує вільне використання творів з метою цитування (за справою *Eva-Maria Painer* (Case C-145/10))?
68. Які вимоги щодо використання творів з метою пародії (за матеріалами справи *Johan Deckmyn* (Case C-201/13))?

69. Наскільки правомірне відтворення творів бібліотеками через спеціалізовані термінали (за матеріалами справи Technische Universität Darmstadt (Case C-117/13))?
70. Як повинні узгоджуватися норми національного права з правом ЄС у разі впровадження державами-членами факультативних винятків, не передбачених директивою 2001/29/ЄС (за матеріалами справи АКМ v Zürs.net (Case C-138/16))?
71. Якими нормативними актами ЄС регулюються питання відповідальності постачальників послуг Інтернету?
72. Назвіть види посередницьких послуг в інтернет-комунікаціях.
73. Як формувалася концепція обсягу та звільнення від відповідальності інтернет-посередників у практиці Суду ЄС?
74. Які підстави звільнення від відповідальності постачальників інтернет-послуг у справах про торговельні марки (за об'єднаними справами Google France SARL v Louis Vuitton (Joint cases C-236/08 to C-238/08))?
75. Які особливості застосування судових заборон (injunctions) у справах про торговельні марки (за матеріалами справи L'Oréal SA v eBay (Case C-324/09))?
76. Назвіть розроблені Судом ЄС принципи звільнення від відповідальності постачальників послуг Інтернет (за справами Scarlet Extended SA (Case C-70/10) та SABAM v Netlog (Case C-360/10))?
77. Які кваліфікаційні ознаки посередника виокремив Суд ЄС у справі LSG-Gesellschaft v Tele2 (Case C-557/07)?
78. Чим послуги надання доступу до мережі відрізняються від послуг хостингу (за матеріалами справи Tobias Mc Fadden v Sony (Case C-484/14))?
79. У чому полягає проблема розголошення персональних даних і даних інтернет-трафіку у рамках провадження про порушення авторських прав (за справами Promusicae (Case C-275/06) та LSG-Gesellschaft v Tele2 (Case C-557/07))?
80. Охарактеризуйте проблемні аспекти співвідношення різних видів фундаментальних прав (за справами Scarlet Extended SA (Case C-70/10) та SABAM v Netlog (Case C-360/10)).
81. Як право на захист персональних даних співвідноситься з іншими правами і свободами (за матеріалами справ Promusicae (Case C-275/06) та LSG-Gesellschaft v Tele2 (Case C-557/07))?
82. Обґрунтуйте необхідність дотримання основоположних прав і свобод при винесенні судової заборони (на підставі справи UPC Telekabel Wien GmbH v Constantin Film (Case C-314/12)).
83. Проаналізуйте дії із захисту інтернет-з'єднання паролем у контексті виконання судової заборони (за матеріалами справи Tobias Mc Fadden v Sony (Case C-484/14)).

84. Яким чином авторське право співвідноситься з правом на повагу до приватного і сімейного життя (за справою *Bastei Lübbe (Case C-149/17)*)?
85. Порівняйте каталоги фундаментальних прав, що захищаються Хартією основних прав ЄС та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.
86. Обґрунтуйте важливість дотримання балансу між авторським правом і свободою творчості за матеріалами справи *Pelham (C-476/17)* через призму ст. 13 Хартії та ст. 10(1) ЄКПЛ
87. Проаналізуйте останні рішення Суду ЄС (справи *Pelham Case C-476/17*, *Spiegel C-516/17*, *Funke Medien C-469/17*) з погляду використання Судом практики ЄСПЛ у своїх висновках
88. Яке значення для України мають рішення ЄСПЛ та Суду ЄС?

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка та презентація індивідуальної роботи.

8. Методи контролю

Поточний контроль:

- усне опитування;
- перевірка письмових (індивідуальних, практичних) робіт, конспектів.

Підсумковий контроль: залік

9. Розподіл балів, що присвоюються студенту

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Практика Суду ЄС у сфері авторського права» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає: контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на семінарських заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань. Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи з наданої викладачем тематики з подальшою його презентацією.

При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату.

При вивченні курсу «Практика Суду ЄС у сфері авторського права» студент може набрати максимум 100 балів. Максимальна кількість балів за усі види роботи студента, описані у таблиці.

Контроль семінарських Занять	Самостійна робота студента (практичні завдання)
= 50 балів	= 50 балів
За одне семінарське заняття студент може отримати максимум 5 балів . Усі бали за семінарські заняття сумуються в кінці вивчення даної навчальної дисципліни	Полягає у підготовці студентом індивідуальних завдань (кожне завдання оцінюється в 5 балів). Усі бали за практичне завдання сумуються в кінці вивчення даної навчальної дисципліни

10. Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50			Незадовільно	Незараховано

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні міжнародно-правових актів, національного законодавства, судової практики, наукової та спеціальної літератури. Виконав усі індивідуальні завдання.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні предмету. Виконав усі індивідуальні завдання.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. Виконав усі індивідуальні завдання.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. Виконав не усі індивідуальні завдання.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студенту, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з

дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання або взагалі нічого не зробив.

11. Рекомендована література

11. 1. Базова (основна) література:

11.1.1. Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

1. Дослідження Всесвітньої організації інтелектуальної власності «Економічний внесок індустрій, що базуються на авторському праві і суміжних правах, в Україні» на основі даних 2005 року. С. 135. URL:
<http://kno.rada.gov.ua/komosviti/doccatalog/document?id=49593>
2. Програма співробітництва між Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності на 2020-2021 роки, Женева, 3 вересня 2019 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/999_002-19#Text
3. Agreement between the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine and the International Bureau of the World Intellectual Property Organization in relation to the functioning of the State Enterprise “Ukrainian Intellectual Property Institute” as an International Searching Authority and International Preliminary Examining Authority under the Patent Cooperation Treaty Done at Geneva on October 6, 2017. URL:
https://www.wipo.int/export/sites/www/pct/en/texts/agreements/ag_ua.pdf
4. Agreement between the United Nations and the World Intellectual Property Organization done on 17 December 1974. URL: http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=305623
5. Agreement Between the World Intellectual Property Organization and the World Trade Organization Done in Geneva on 22 December 1995 2014. URL:
https://www.wto.org/english/tratop_e/trips_e/wtowip_e.htm
6. Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights of 15 April 1994. – URL:
https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf
7. Beijing Treaty on Audiovisual Performances adopted by the Diplomatic Conference on the Protection of Audiovisual Performances in Beijing, on June 24, 2012. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295837
8. Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works of September 9, 1886. URL: http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=283698
9. Charter of Fundamental Rights of the European Union OJ C 326, 26.10.2012. P. 391–407.
10. Convention Establishing the World Intellectual Property Organization signed at Stockholm on July 14, 1967 as amended on September 28, 1979. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=283854

11. Convention for the Protection of Producers of Phonograms Against Unauthorized Duplication of Their Phonograms signed in Geneva on October 29, 1971. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=288582
12. Convention Relating to the Distribution of Programme-Carrying Signals Transmitted by Satellite done at Brussels on May 21, 1974. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=283796
13. Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by Law, Regulation or Administrative Action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities OJ L 298, 17.10.1989. P. 23–30.
14. Council Directive 91/250/EEC of 14 May 1991 on the legal protection of computer programs OJ L 122, 17.5.1991. – P. 42–46.
15. Council Directive 92/100/EEC of 19 November 1992 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property OJ L 346, 27.11.1992. P. 61–66.
16. Council Directive 93/83/EEC of 27 September 1993 on the coordination of certain rules concerning copyright and rights related to copyright applicable to satellite broadcasting and cable retransmission OJ L 248, 6.10.1993. P. 15–21.
17. Council Directive 93/98/EEC of 29 October 1993 harmonizing the term of protection of copyright and certain related rights OJ L 290, 24.11.1993. – P. 9–13.
18. Declaration on the TRIPS agreement and public health, Doha, 14 November 2001. URL:
https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min01_e/mindecl_trips_e.htm
19. Delivery of WIPO Technical Assistance, manual, 2014. URL:
http://www.wipo.int/export/sites/www/cooperation/en/pdf/ta_manual.pdf
20. Digital Millennium Copyright Act passed on October 12, 1998. URL:
<http://www.copyright.gov/legislation/dmca.pdf>
21. Directive (EU) 2017/1564 of the European Parliament and of the Council of 13 September 2017 on certain permitted uses of certain works and other subject matter protected by copyright and related rights for the benefit of persons who are blind, visually impaired or otherwise print-disabled and amending Directive 2001/29/EC on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 242, 20.9.2017. P. 6–13.
22. Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the Digital Single Market and amending Directives 96/9/EC and 2001/29/EC OJ L 130, 17.5.2019. P. 92–125.
23. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal

Market OJ L 178, 17.07.2000. P. 1–16.

24. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. P. 10–19.
25. Directive 2001/84/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 on the resale right for the benefit of the author of an original work of art OJ L 272, 13.10.2001. P. 32–36.
26. Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights OJ L 157, 30.04.2004. P. 45–54.
27. Directive 2006/115/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on rental right and lending right and on certain rights related to copyright in the field of intellectual property (codified version) OJ L 376, 27.12.2006. P. 28–35.
28. Directive 2006/116/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on the term of protection of copyright and certain related rights (codified version) OJ L 372, 27.12.2006. P. 12–18.
29. Directive 2009/24/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the legal protection of computer programs (Codified version) OJ L 111, 5.5.2009. P. 16–22.
30. Directive 2011/77/EU of the European Parliament and of the Council Of 27 September 2011 amending Directive 2006/116/EC on the term of protection of copyright and certain related rights OJ L 265, 11.10.2011. P. 1–5.
31. Directive 2012/28/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on certain permitted uses of orphan works OJ L 299, 27.10.2012. P. 5–12.
32. Directive 2014/26/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on collective management of copyright and related rights and multi-territorial licensing of rights in musical works for online use in the internal market OJ L 84, 20.3.2014. P. 72–98.
33. Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases OJ L 77, 27.3.1996. P. 20–28.
34. European Copyright Code / The Wittem Project. April 2010. URL:
<http://www.copyrightcode.eu>
35. European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society OJ L 167, 22.6.2001. – P. 10–19.
36. Green Paper on Combating counterfeiting and piracy in the single market COM (98) 569 final – Brussels, 15.10.1998. 28 p.
37. Green Paper on Copyright and Challenge of Technology – Copyright Issues Requiring

- Immediate Action COM (88) 172 final, Brussels, 07.06.1988. 237 p.
38. Green Paper on Copyright and related rights in the information society COM (1995) 382 final, Brussels, 19.07.1995. 90 p.
  39. Green Paper on the Online distribution of audiovisual works in the European Union: opportunities and challenges towards a digital single market COM (2011) 427 final, Brussels, 13.7.2011. 19 p.
  40. Guide to the Bern Convention for the Protection of Literary and Artistic Works published by the WIPO, Geneva, 1978. URL:
https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/615/wipo_pub_615.pdf
  41. Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention published by the WIPO, Geneva, 1981. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/617/wipo_pub_617.pdf
<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=72482&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=94934>
  42. International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations done at Rome on October 26, 1961. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=289757
  43. Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired, or Otherwise Print Disabled adopted by the Diplomatic Conference to Conclude a Treaty to Facilitate Access to Published Works by Visually Impaired Persons and Persons with Print Disabilities in Marrakesh, on June 27, 2013. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=301016
  44. Memorandum of the Commission on modernising copyright in the digital economy MEMO 12/950. Brussels, 5.12. 2012 URL: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-12-950_en.htm?locale=en
  45. WIPO Copyright Treaty of December 20, 1996. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295166
  46. WIPO Guide on Surveying the Economic Contribution of the Copyright-based Industries, Geneva, 2003. URL: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/893/wipo_pub_893.pdf
  47. WIPO Methodology for the development of national IP strategies in developing countries and transition economies, Geneva, 2008. URL:
http://www.wipo.int/export/sites/www/dcea/en/pdf/Revised_Guidance-final-Rus.pdf
  48. WIPO Performances and Phonograms Treaty of December 20, 1996. URL:
http://www.wipo.int/treaties/en/text.jsp?file_id=295578
  49. WIPO Report Changing Face of Innovation, Geneva, November 14, 2011. URL:
http://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2011/article_0027.html

11.1.2. Наукова література:

1. Авторське право і суміжні права в Європі : монографія / Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, О. В. Жувака. Київ : Логос, 2012. С. 201.
2. Баженов М. Роздуми про доцільність створення в Україні спеціалізованих судів у сфері захисту прав інтелектуальної власності / М. Баженов // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія юридичні науки. 2014. № 6-1. Том 1. С. 112.
3. Бочарова Н. Конституційно-правова охорона інтелектуальної власності (сучасний зарубіжний досвід) // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2006. № 4. С. 40.
4. Вдовиченко О. Основні зміни інституційної системи Європейського Союзу після Лісабонського договору / О.Вдовиченко // Юридична Україна. 2010. № 9 (93). С. 120.
5. Гоцці Сандро. Європейська Комісія. Процеси ухвалення рішень і виконавчі повноваження / Пер. з італійської. К. : К.І.С., 2007. 208 с.
6. Дроб'язко В. Правове регулювання авторського права і суміжних прав в Європейському Союзі // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2009. № 1. С. 4.
7. Дроб'язко В., Дроб'язко Р. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2004. С. 27.
8. Еннан Р. Є. Правова охорона інтелектуальної власності в Європейському Союзі: передумови формування, сучасний стан, тенденції розвитку / Р. Є. Еннан // Часопис цивілістики. 2012. Вип. 13. С.115.
9. Ентін Л. М. Право Європейського Союзу: основні категорії та поняття : навч. посібник / Л. М. Ентін. – Л. : ЛНУ ім. І. Франка, 2003. – 102 с.
10. Зеров К. Особливості відповідальності інтернет-посередників за порушення авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет // ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-практично конференції. Львів: НУ "Львівська політехніка", 2016. С. 559-600.
11. Інформація з веб-сайту Суду Європейського Союзу CJEU website. URL: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_80908/en/
12. Капіца Ю. Гармонізація та дегармонізація авторського права і суміжних прав у Європейському Союзі / Ю. Капіца // Право України. 2014. № 2. С. 117.
13. Капіца Ю. Директива ЄС про авторське право в єдиному цифровому ринку: нові виміри чи нові випробовування? / Ю. Капиця // Інтелектуальна власність. 2019. Вип. 8. С. 6–22.
14. Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС : монографія / Т. В. Комарова. – Харків : Право, 2018. – 528 с.
15. Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу : монографія. – Х. : Право, 2010.

– 360 с. URL http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/MONOGRAFIJ_2011/Komarova_2010.pdf

16. Комзюк Л. Гармонізаційний потенціал проекту Кодексу європейського авторського права // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. 2011. Вип. 88. С. 46.
17. Крупчан О. Міжнародно-правові механізми охорони і захисту авторських прав // Питання розвитку права інтелектуальної власності : збірник наукових праць. К. 2009. Вип. 8. С. 109.
18. Право інтелектуальної власності ЄС : навч. посібник / за ред. В. Скордамалья. Київ : ІМВКНУ імені Тараса Шевченка, 2004. С. 33
19. Саглаєва Н. О. Щодо проблеми системи принципів права інтелектуальної власності України / Н. О. Саглаєва // Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 59. С. 347-353.
20. Смирнова К. В. Джерела права Європейського Союзу : автореф. дис. ... канд. юр. наук: спец. 12.00.11. Київ, 2005. 19 С.
21. Сорока Н. Відповідальність інтернет-посередників у контексті практики Суду ЄС // ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції. Львів: НУ "Львівська політехніка", 2017. С. 191.
22. Сорока Н. Є. Авторське право і суміжні права в інформаційному суспільстві: європейський досвід : монографія. Харків : Право, 2019. 334 с.
23. Сорока Н.Є. Міжнародно-правовий захист авторського права в рамках Європейського Союзу : дис канд. юрид. наук.: 12.00.11. Львів, 2015. С. 70– 71.
24. Тараненко І. В. Інноваційні стратегічні ініціативи ЄС / І. В. Тараненко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: Збірник наукових праць. Маріуполь: Аванті. 2011. Т. 1. С. 74.
25. Троцька В., Петренко С. Тимчасове відтворення творів у мережі Інтернет: правові аспекти та судова практика // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2015. № 4. С. 36-44.
26. Чурпіта Г.В. Авторське право на твори образотворчого мистецтва: автореф. дис канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. Х., 2003. 20 с.
27. Яворська І., Микієвич М. Суд Європейського Союзу: правовий статус та особливості реалізації правотворчої функції : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 248 с.
28. Яковюк І. В. Система джерел права Європейського Союзу / І. В. Яковюк // Філософія права і загальна теорія права. 2013. № 1. С. 212.
29. Caron Christophe. Droit d’auteur et droits voisins; 3e édition. Paris : LexisNexis SA, 2013. P.

30. Communication to the public: is that the effect that finally matters? Olena Butriy, June 08, 2016. URL: <http://ipkitten.blogspot.com/2016/06/communication-to-public-is-that-effect.html>
31. Ficsor Mihály J. The hurried idea of a “European Copyright Code” in the light of the EU’s (desirable) cultural and copyright policy 33 p.
URL:
<http://www.copyrightseesaw.net/uploads/fajlok/d9ce1c99e3014eedd61c16279356cb93.doc>
32. Harmonizing European Copyright Law: The Challenges of Better Lawmaking / General Editor Hugenholtz P. Bernt. The Netherlands, 2009. P. 325.
http://en.wikipedia.org/wiki/Missionary_Church_of_Kopimism
33. Hugenholtz Bernt, van Eechoud Mireille, van Gompel Stef, Helberger Natali et al. The Recasting of Copyright and Related Rights for the Knowledge Economy. Final Report to the European Commission, DG Internal Market, Amsterdam: University of Amsterdam. 2006. P. 219
URL:
http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/studies/etd2005imd195recast_report_2006.pdf
34. Leistner Matthias. Europe’s copyright law decade: Recent case law of the European Court of Justice and policy perspectives // Common Market Law Review 2014. Volume 51, Issue 2, P. 559-600.
35. Limitations and exceptions as key elements of the legal framework for copyright in the European Union: European Copyright Society opinion on the Judgment of the CJEU in Case C-201/13 Deckmyn November 1, 2014/ URL: <https://www.create.ac.uk/european-copyright-society-limitations-and-exceptions-as-key-elements-of-the-legal-framework-for-copyright-in-the-european-union-opinion-on-the-judgment-of-the-cjeu-in-case-c-20113-deckmyn/>
36. Missionary Church of Kopimism. URL:
http://en.wikipedia.org/wiki/Missionary_Church_of_Kopimism
37. Samuelson Pamela. Economic and Constitutional Influences on Copyright Law in the United States // European Intellectual Property review. Vol. 23, Issue 9. P. 16. URL:
http://people.ischool.berkeley.edu/~pam/papers/Sweet&Maxwell_1.
38. Soroka N. Exceptions and limitations to copyright and related rights in the light of the caselaw of the Court of Justice of the European Union // Eastern European Journal for Regional Studies (EEJRS) 7 (1), p. 26-43
39. The Levola Hengelo CJEU decision: ambiguities, uncertainties ... and more questions Eleonora Rosati Tuesday, November 13, 2018 available at <http://ipkitten.blogspot.com/2018/11/the-levola-hengelo-cjeu-decision.html>
40. The right of communication to the public ... in a chart Eleonora Rosati Monday, July 24, 2017. URL: <http://ipkitten.blogspot.com/2017/07/the-right-of-communication-to-public-in.html>

41. The Ten Commandments of Communication to the Public: A Brief Review of CJEU Case-law Patricia Mariscal (Elzaburu) May 29, 2017.
URL: <http://copyrightblog.kluweriplaw.com/2017/05/29/ten-commandments-communication-public-brief-review-cjeu-case-law/>

11.2. Судові рішення:

1. Case 15/74, Centrafarm BV and Adriaan de Peijper v Sterling Drug Inc. [1974] // ECR 1147
2. Case 158/86, Warner Brothers Inc. and Metronome Video ApS v Erik Viuff Christiansen [1988] // ECR 2605
3. Case 16/74, Centrafarm BV and Adriaan de Peijper v Winthrop BV [1974] // ECR 1183
4. Case 62/79, SA Compagnie générale pour la diffusion de la télévision, Coditel, and others v Ciné Vog Films and others [1980] // ECR 881
5. Case 78/70, Deutsche Grammophon Gesellschaft mbH v Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG [1971] // ECR 487
6. Case C-117/13, Technische Universität Darmstadt v Eugen Ulmer KG [2014] ECLI:EU:C:2014:2196
7. Case C-117/15, Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH v Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA) [2016] ECLI:EU:C:2016:379
8. Case C-135/10, Società Consortile Fonografici (SCF) v Marco Del Corso [2012] ECLI:EU:C:2012:140
9. Case C-138/16, Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger registrierte Genossenschaft mbH (AKM) v Zürs.net Betriebs GmbH [2017] ECLI:EU:C:2017:218
10. Case C-145/10, Eva-Maria Painer v Standard Verlags GmbH and Others, [2011] // ECR I-12533
11. Case C-149/17 Bastei Lübbe GmbH & Co. KG v Michael Strotzer [2018] ECLI:EU:C:2018:841
12. Case C-151/15 Sociedade Portuguesa de Autores CRL v Ministério Público and Others [2015] ECLI:EU:C:2015:468
13. Case C-160/15 GS Media BV v Sanoma Media Netherlands BV and Others [2016] ECLI:EU:C:2016:644
14. Case C-161/17 Land Nordrhein-Westfalen v Dirk Renckhoff [2018] ECLI:EU:C:2018:634
15. Case C-162/10 Phonographic Performance (Ireland) Limited v Ireland and Attorney General [2012] ECLI:EU:C:2012:141

16. Case C-201/13, Johan Deckmyn and Vrijheidsfonds VZW v Helena Vandersteen and Others [2014] ECLI:EU:C:2014:2132
17. Case C-265/16 VCAST Limited v RTI SpA [2017] ECLI:EU:C:2017:913
18. Case C-275/06 Productores de Música de España (Promusicae) v Telefónica de España SAU [2008] // ECR I-00271
19. Case C-277/10 Martin Luksan v Petrus van der Let [2012] ECLI:EU:C:2012:65
20. Case C-283/10 Circul Globus București (Circ & Variete Globus București) v Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România - Asociația pentru Drepturi de Autor (UCMR - ADA) [2011] // ECR I-12031
21. Case C-301/15 Marc Soulier and Sara Doke v Premier ministre and Ministre de la Culture et de la Communication [2016] ECLI:EU:C:2016:878
22. Case C-302/10, Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening [2012] ECLI:EU:C:2012:16
23. Case C-306/05, Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) v Rafael Hoteles SA [2006] // ECR I- 11519
24. Case C-310/17 Levola Hengelo BV v Smilde Foods BV [2018] ECLI:EU:C:2018:899
25. Case C-314/12 UPC Telekabel Wien GmbH v Constantin Film Verleih GmbH and Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH [2014] ECLI:EU:C:2014:192
26. Case C-324/09 L'Oréal SA and Others v eBay International AG and Others [2011] // ECR I-06011
27. Case C-325/14 SBS Belgium NV v Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM) [2015] ECLI:EU:C:2015:764
28. Case C-348/13, BestWater International GmbH v Michael Mebes and Stefan Potsch [2014] ECLI:EU:C:2014:2315
29. Case C-351/12, OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním o.s. v Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s. [2014] ECLI:EU:C:2014:110
30. Case C-360/10 Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) v Netlog NV [2012] ECLI:EU:C:2012:85
31. Case C-360/13 Public Relations Consultants Association Ltd v Newspaper Licensing Agency Ltd and Others [2014] ECLI:EU:C:2014:1195
32. Case C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace - Svaz softwarové ochrany v Ministerstvo kultury [2010] // ECR I-13971
33. Case C-406/10 SAS Institute Inc. v World Programming Ltd. [2012] // ECR I-000
34. Case C-419/13 Art & Allposters International BV v Stichting [2015] ECLI:EU:C:2015:27
35. Case C-431/05 Merck Genéricos - Produtos Farmacêuticos Ld^a v Merck & Co. Inc. and Merck

Sharp & Dohme Ld^a [2007] // ECR I-07001

36. Case C-435/12 ACI Adam BV and Others v Stichting de ThuisKopie and Stichting Onderhandeligen ThuisKopie vergoeding [2014] ECLI:EU:C:2014:254
37. Case C-456/06 Peek & Cloppenburg KG v Cassina SpA [2008] ECLI:EU:C:2008:232
38. Case C-466/12, Nils Svensson and Others v Retriever Sverige AB [2014] ECLI:EU:C:2014:76
39. Case C-467/08, Padawan SL v Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) [2010] // ECR I-10055
40. Case C-469/17 Funke Medien NRW GmbH v Bundesrepublik Deutschland [2019] ECLI:EU:C:2019:623
41. Case C-476/17 Pelham GmbH v Ralf Hütter and Florian Schneider-Esleben Case [2019] ECLI:EU:C:2019:624
42. Case C-484/14 Tobias Mc Fadden v Sony Music Entertainment Germany GmbH [2016] ECLI:EU:C:2016:689
43. Case C-5/08, Infopaq International A/S v Danske Dagblades Forening [2009] // ECR I-6569, рішення від 19 липня 2009 року
44. Case C-510/10 DR and TV2 Danmark A/S v NCB – Nordisk Copyright Bureau [2012] ECLI:EU:C:2012:244
45. Case C-516/13 Dimensione Direct Sales srl and Michele Labianca v Knoll International Spa [2015] ECLI:EU:C:2015:315
46. Case C-516/17 Spiegel Online GmbH v Volker Beck [2019] ECLI:EU:C:2019:625
47. Case C-527/15 Stichting Brein v Jack Frederik Wullems [2017] ECLI:EU:C:2017:300
48. Case C-557/07 LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten GmbH v Tele2 Telecommunication GmbH [2009] // ECR I-01227
49. Case C-580/13 Coty Germany GmbH v Stadtsparkasse Magdeburg [2015] ECLI:EU:C:2015:485
50. Case C-604/10, Football Dataco Ltd and others v Yahoo! UK Ltd and others [2012] ECLI:EU:C:2012:115
51. Case C-607/11 ITV Broadcasting Ltd and Others v TVCatchUp Ltd [2013] ECLI:EU:C:2013:147
52. Case C-610/15 Stichting Brein v Ziggo BV and XS4All Internet BV [2017] ECLI:EU:C:2017:456
53. Case C-70/10 Scarlet Extended SA v Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) [2011] // ECR I-11959
54. Case Feist Publications, Inc., v. Rural Telephone Service Co., 499 U.S. 340 (1991)
55. Case of Anheuser-Busch Inc. v. Portugal, appl. 73049/01, // ECRH (Grand Chamber),

11/01/2007, JCP E 2007, 1409

56. Case of Bălan v. Moldova, appl. 19247/03 ECHR, 29/01/2008, JCP E 2008, 1934
57. Case T-69/89, Radio Telefis Eireann v Commission of the European Communities [1991] // ECR II-00485
58. Joined cases 55/80 and 57/80, Musik-Vertrieb membran GmbH and K-tel International v GEMA - Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte [1981] // ECR 147
59. Joined cases 56 and 58-64, Établissements Consten S.à.R.L. and Grundig-Verkaufs-GmbH v Commission of the European Economic Community [1966] // ECR 299
60. Joined cases C-236/08 to C-238/08 Google France SARL and Google Inc. v Louis Vuitton Malletier SA (C-236/08), Google France SARL v Viaticum SA and Luteciel SARL (C-237/08) and Google France SARL v Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL and Others (C-238/08) [2010] // ECR I-02417
61. Joined cases C-403/08 and C-429/08 Football Association Premier League Ltd and Others v QC Leisure and Others (C-403/08) and Karen Murphy v Media Protection Services Ltd (C-429/08) [2011] // ECR I-09083
62. Joined cases C-431/09 and C-432/09 Airfield NV and Canal Digitaal BV v Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) (C-431/09) and Airfield NV v Agicoa Belgium BVBA (C-432/09) [2011] // ECR I-09363
63. Observer and Guardian v the United Kingdom, Appl. No. 13585/88, ECHR (Chamber) 26 November 1991, 1385
64. Szel and others v Hungary, Appl. No 44357/13, ECHR (Chamber Judgement) 16 September 2014, 937
65. Wille v Liechtenstein, Appl. No 28396/95, ECHR (Grand Chamber) 28 October 1999, 2929

12. Методичне забезпечення

Методичні рекомендації щодо підготовки та оцінки кваліфікаційних робіт; індивідуальні завдання; ситуаційні завдання (кейси); приклади виконання типових завдань та задач; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали; каталоги інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівської національної наукової бібліотеки ім. В.Стефаника та ін.